

สรุปข่าวประจำวัน 15-21 เมษายน 2569

สู้รบตะวันออกกลาง-ปิด 'ฮอรั่มซ' งดส่งออกข้าวดีง- 'สมาคมฯ' ลุ้น 'สงครามจบ-เอลนีโญ' พื้นยอดซื้อ

'สมาคมส่งออกข้าวไทย' ประเมิน สงครามตะวันออกกลาง-ปิดช่องแคบ 'ฮอรั่มซ' งดส่งออกข้าวไทย มี.ค.-เม.ย. ดีง หวังสงครามจบเร็ว-ปรากฏการณ์ 'เอลนีโญ' กระตุ้นยอดซื้อเพิ่มขึ้นในช่วงครึ่งปีหลัง

ร.ต.ท.เจริญ เหล่าธรรมทัศน์ นายกสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย เปิดเผยกับสำนักข่าวอิสรา (www.isranews.org) ถึงกรณีสถานการณ์การสู้รบในภูมิภาคตะวันออกกลาง และการปิดช่องแคบฮอรั่มซ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเป้าหมายการส่งออกข้าวไทยในปี 2569 ว่า สถานการณ์ดังกล่าวกระทบแน่นอน เนื่องจากในพื้นที่แถบนั้น มีการนำเข้าข้าวจากไทยปีละประมาณ 1 ล้านตัน ส่วนสมาคมฯจะปรับเป้าหมายการส่งออกข้าวในปีนี้ ซึ่งตั้งเป้าไว้ที่ 7 ล้านตันหรือไม่ ต้องรอดูก่อน

“ข้าวที่ไปทางนั้น มันไปไม่ได้ ข้าวที่ไปทางนั้น ตกปีละประมาณ 1 ล้านตัน แล้วก็ไม่ใช่ว่าเพิ่งมาชะงักในช่วงที่สู้รบกัน แต่ชะงักมาตั้งแต่ต้นปีแล้ว และแม้ว่าในช่วงที่ผ่านมา ค่าเงินบาทจะอ่อนค่าลง แต่เนื่องจากค่าขนส่งปรับขึ้นไปมาก ตอนนี้ค่าขนส่งแพงหนักกว่าค่าข้าวสารอีก เรื่องค่าเงิน จึงไม่ได้ช่วยอะไรนัก ส่วนจะมีการปรับเป้าส่งออกข้าวในปีนี้หรือไม่ ต้องรอดูก่อน เพราะเดี๋ยวรบ เดี่ยวหยุด ต้องรอให้สงครามหยุดก่อน ค่อยว่ากัน” ร.ต.ท.เจริญ ระบุ

ร.ต.ท.เจริญ ระบุด้วยว่า สถานการณ์การสู้รบในตะวันออกกลาง ไม่เพียงแต่จะทำให้ไม่มีเรือลำใดกล้าขนส่งข้าวผ่านแคบฮอรั่มซเท่านั้น แต่สงครามดังกล่าวอาจทำให้เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก อันเนื่องมาจากปัญหาราคาน้ำมันแพงได้ และอาจส่งผลกระทบต่อคำสั่งซื้อข้าวไทยในระยะต่อไปได้

ด้าน นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกิตติมศักดิ์ สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย กล่าวกับสำนักข่าวอิสราว่า ในช่วง 2 เดือนแรกของปีนี้ (ม.ค.-ก.พ.2569) ไทยส่งออกข้าวได้ประมาณ 1 ล้านตัน แต่หลังจากเกิดสงครามระหว่างสหรัฐ-อิสราเอล และอิหร่าน สายเรือที่เดินทางไปตะวันออกกลางหยุดชะงักเกือบทั้งหมด ซึ่งจะทำให้การส่งออกข้าวไทยในภาพรวม ช่วงเดือน มี.ค. ต่อเนื่องจนถึงเดือน เม.ย.2569 ต้องลดลงแน่นอน

“การส่งออกข้าวในช่วงไตรมาส 2/2569 คงไม่ค่อยดีนัก แต่เราก็หวังว่า ถ้าสงครามจบได้ ในช่วงครึ่งปีหลังแต่ละประเทศ เขาต้องมีการ Buildup stock จากการที่ไม่ได้ซื้อมา 2-3 เดือน ซึ่งอาจทำให้มีการซื้อข้าวมากขึ้นในช่วงครึ่งปีหลัง ดังนั้น เป้าที่เราตั้งไว้ที่ 7 ล้านตันในปี เราคงยังคงเอาไว้อยู่ และถึงแม้ว่าทุกอย่างราคาจะขึ้นมา แต่อาหารเป็นเรื่องจำเป็นที่คนต้องบริโภค เราจึงตั้งไว้เหมือนเดิมก่อนที่ 7 ล้านตัน แล้วขอดูเหตุการณ์อีกสักไตรมาสหนึ่ง” นายชูเกียรติ ระบุ

นายชูเกียรติ ระบุว่า “เราส่งออกข้าวไปตะวันออกกลางปีละ 1.3 ล้านตัน หลักๆจะเป็นการส่งออกไปยังอิรัก ซึ่งอิรักประเทศเดียวก็ 1 ล้านตันแล้ว แต่ตอนนี้อิรักซื้อไม่ได้เลย เพราะเรือเข้าฮอรั่มซไม่ได้ ซึ่งเราก็หวังว่าอยากให้สงครามมันจบ จะได้ซื้อขายกันต่อได้ ทั้งนี้ เฉพาะในเดือน มี.ค. และเม.ย. ตอนนี้ลูกค้าสั่งให้หยุดทั้งหมดแล้วไม่ให้เอาข้าวลงเรือเลย เพราะมันไปไม่ได้ แล้วไม่รู้ว่าจะจบเมื่อไหร่”

นายชูเกียรติ ยังกล่าวว่า แม้ว่าสงครามในตะวันออกกลาง จะทำให้ค่าระวางเรือเพิ่มขึ้นมาก แต่ถือว่ายังต่ำกว่าในช่วงโควิด ซึ่งค่าระวางเรือแพงกว่าช่วงนี้อีก ทำให้ยังพอส่งออกข้าวได้ แต่ประเด็น คือ ข้าวไทยต้องแข่งกับคู่แข่งสำคัญอย่างอินเดีย ที่ปีนี้คาดว่าจะมีผลผลิตข้าว 152 ล้านตันข้าวสาร และอินเดียตั้งเป้าส่งออกข้าวในปี 25 ล้านตัน ซึ่งขณะนี้ข้าวขาอินเดียนั้นถูกกว่าข้าวขาไทย 60 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน ในขณะที่ต้นทุนการผลิตข้าวไทยสูงขึ้นจากน้ำมันที่เพิ่มขึ้น

“ตอนนี้ค่าปุ๋ย ค่ารถเกี่ยว เพิ่มขึ้นทั้งหมด เพราะใช้น้ำมัน ซึ่งประเทศไทยเรามีข้อเสียเปรียบเมื่อเทียบกับคู่แข่งอื่นๆ โดยเฉพาะในเรื่องโลจิสติกส์ เพราะบ้านเราใช้การขนส่งข้าวทางรถเป็นหลัก ในขณะที่เวียดนามใช้ทางน้ำเป็นหลัก ตั้งแต่ขานาไปถึงโรงสี จากโรงสีไปยังผู้ส่งออก เขามาทางเรือหมด เขาใช้เรือโป๊ะ ส่วนเราใช้รถลือหมด ทำให้ต้นทุนโลจิสติกส์มันแพง จึงเป็นข้อเสียเปรียบ จากการที่เราใช้น้ำมันเยอะ

ส่วนค่าเงินบาทที่อ่อนค่าลงมานั้น ก็ช่วยได้ในระดับหนึ่ง แต่อย่างที่บอก ต้นทุนตัวอื่นๆ มันขึ้นไปหมด อย่างค่ากระสอบพลาสติก เดิมทีใบละ 8 บาท ตอนนี้ใบละ 13 บาท ยังหาซื้อแทบไม่ได้ มันขึ้นหมดเลย เมื่อบวกกลับคูณหารแล้ว ราคาข้าวขาของเราที่ก่อนสงครามอยู่ที่ 365 เหรียญ/ตัน ตอนนี้ต้องขึ้นมาเป็น 400 เหรียญ/ตัน ในขณะที่คนอื่นขึ้นบ้างเล็กน้อย อย่างเวียดนามขึ้น 5-10 เหรียญ แต่ของเราขึ้นไป 40 เหรียญ อันนี้หลังจากหักเรื่องค่าเงินแล้ว” นายชูเกียรติระบุ

อย่างไรก็ตาม นายชูเกียรติ กล่าวว่า หากในช่วงปลายปีเกิดปรากฏการณ์ ‘เอลนีโญ’ จริง ก็อาจจะทำให้ไทยขายข้าวได้ดีขึ้นก็ได้ โดยล่าสุดฟิลิปปินส์ประกาศจะซื้อข้าว 5 ล้านตัน จากเดิมที่ประกาศซื้อบ้างหยุดบ้าง ส่วนอินโดนีเซีย แม้ว่าขณะนี้ประกาศไม่นำเข้าข้าวในปี แต่หากเกิดสถานการณ์ภัยแล้งจริง ก็อาจจะกลับมานำเข้าข้าวก็ได้

“เราก็คิดว่า ปลายปี ถ้ามันมีเรื่องเอลนีโญเกิดขึ้นจริง คือ ฝนจะน้อยในปี ก็อาจทำให้เราขายข้าวดีขึ้นในช่วงครึ่งปีหลังก็ได้ ซึ่งล่าสุดฟิลิปปินส์ประกาศว่าจะซื้อข้าว 5 ล้านตัน ส่วนอินโดนีเซียที่ประกาศว่าจะไม่นำเข้าข้าวแล้ว แต่เราก็ไม่รู้ว่าเขาจะไม่นำเข้าจริงหรือไม่ เพราะถ้าในช่วงครึ่งปีหลังเกิดแล้งจริง ผมคิดว่าอินโดนีเซียก็ต้องกลับมาซื้อข้าวอีก เมื่อประเมินกว้างๆแล้ว ในปีนี้เราอยากจะทำยอดไว้ที่ 7 ล้านตันก่อนว่า มีความเป็นไปได้” นายชูเกียรติ ย้ำ

ที่มา สำนักข่าวอิศรา

ใกล้แล้ว! เจรจาทูจีขายข้าวไทยให้จีน ลือตสอง 4-6 หมื่นตัน หลังนายกาเคาะตั้งนบช.ชุดใหม่

เมื่อวันที่ 15 เมษายน นางอารดา เพ็งทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ (คต.) กระทรวงพาณิชย์ กล่าวถึงความคืบหน้าการเจรจายขายข้าวรัฐต่อรัฐ (จีทูจี) ของไทยกับจีน นั้น กำลังรอการประชุมคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (นบช.) นัดแรกของรัฐบาลใหม่ ที่มีนายอนุทิน ชาญวีรกูล นายกรัฐมนตรี เป็นประธานและเห็นชอบแต่งตั้ง นบช. ชุดใหม่แทนชุดเดิมที่ตั้งในรัฐบาลก่อนหน้า จากนั้นก็จะเริ่มการเจรจาราคากับรัฐบาลจีน เพื่อให้จีนซื้อและนำเข้าข้าวไทยลือตสองในความร่วมมือซื้อขายจีทูจีข้าวไทย

นางอารดา กล่าวว่า ซึ่งเบื้องต้นได้ลือตสองในโครงการจีทูจี จะเสนอขอความเห็นชอบจาก นบช.อีก 4-6 หมื่นตัน โดยคาดหวังให้จีนนำเข้าข้าวไทยให้อย่างน้อยได้ครบ 1 แสนตันภายในครึ่งปีแรกนี้

“แต่งตั้ง นบช.แล้วเสร็จ ก็จะสามารถตกลงราคาขายข้าวลือตใหม่ได้ จีนนั้นซื้อแน่นอน ส่วนลือตแรก 4 หมื่นตัน ได้ส่งมอบและเงินได้ชำระค่าข้าวมาแล้ว” นางอารดา กล่าว

ผู้ส่งออกข้าวไทยกล่าวว่า แม้ตอนนี้ราคาข้าวในประเทศไม่ได้สูง น่าจะเป็นโอกาสดีต่อการส่งออกข้าวของไทย แต่การเจรจาส่งออกค่อนข้างลำบากและยุ่งยากในเรื่องค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น กระทบต่อส่งออกข้าวของไทยในลือตต่อไป โดยเฉพาะการส่งออกไปตะวันออกกลาง และยุโรปในบางพื้นที่ หดตัวเร็ว จึงส่งผลกระทบต่อราคาข้าวในประเทศอยู่ในระดับทรงตัวและลงเล็กน้อยในช่วงเทศกาลสงกรานต์นี้

“กำลังติดตามเรื่องภาวะร้อนแล้งทั่วโลกว่าจะรุนแรงแค่ไหน และจะส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าวในอนาคตหรือไม่อย่างไรในไทยเองก็เริ่มเห็นความรุนแรงของอากาศที่ร้อนอบอ้าว กระทบต่อการตัดสินใจปลูกข้าวฤดูกาลใหม่ หลังสงกรานต์นี้ ปกติจะมีการเริ่มเพาะปลูกรอบใหม่ คงต้องติดตามใกล้ชิด หากร้อนแล้งรุนแรงและสงครามคลี่คลายไปอีก 1-2 เดือน ราคาข้าวอาจยังไม่รุนแรงมากนัก แต่หากร้อนแรงและสงครามยืดเยื้อเกิน 3 เดือน ราคาข้าวจะกลับมาแพงอีกครั้ง ก็จะเป็นโอกาสที่จีนอาจเพิ่มนำเข้าข้าวจากไทยอีกครั้ง ยอมรับว่าตอนนี้ประเมินอะไรยากมาก” ผู้ส่งออกกล่าว

ที่มา มติชนออนไลน์

ส่งลุยข้าวคาร์บอนต่ำ 1 ล้านไร่ ต้นรายได้ +500 บาท/ไร่ ผลผลิตแตะ 1 ตัน

KEY POINTS

- กรมการข้าวเดินทางโครงการปลูกข้าวคาร์บอนต่ำเป้าหมาย 1 ล้านไร่ใน 22 จังหวัด โดยใช้วิธีทำนาแบบเปียกสลับแห้งเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับรายได้เพิ่มขึ้นจากการประกันราคารับซื้อที่สูงกว่าท้องตลาดอย่างน้อย 500 บาทต่อไร่ และต้นทุนการผลิตที่ลดลง
- ส่งเสริมการใช้พันธุ์ข้าวใหม่ (กข113, กข119) ที่มีศักยภาพให้ผลผลิตสูงเกือบ 1 ตันต่อไร่ เพื่อสร้างกำไรให้เกษตรกรมากขึ้น

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการผลิตข้าวในฐานะรากฐานสำคัญของเศรษฐกิจและความมั่นคงทางอาหาร โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวกว่า 72 ล้านไร่ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวกว่า 4.7 ล้านครัวเรือน อย่างไรก็ตาม ภาคการผลิตข้าวยังมีความท้าทายจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับสูง และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จึงจำเป็นต้องเร่งปรับเปลี่ยนระบบการผลิตไปสู่แนวทางที่มีประสิทธิภาพ ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับการพัฒนาคาร์บอนต่ำ

ฐานเศรษฐกิจจะลึกความคืบหน้า “ข้าวคาร์บอนต่ำ” ผ่านบทสัมภาษณ์พิเศษ “นายอานนท์ นนทรีย์” อธิบดีกรมการข้าว และในฐานะนายกสมาคมข้าวคาร์บอนต่ำ ที่ได้ลุยขับเคลื่อนนโยบายมาอย่างต่อเนื่องครบ 6 เดือน นับตั้งแต่รับตำแหน่ง ล่าสุดได้ผืน 30 หน่วยงานตั้งคณะกรรมการชุดใหญ่ ดึงเทคโนโลยี GISTDA ตรวจสอบคาร์บอนผ่านดาวเทียม พร้อมประกาศต้น “สมาคมข้าวคาร์บอนต่ำ” สร้างอำนาจต่อรองราคา ช่วยชาวนาลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ได้จริง

ทุ่ม 376 ล้าน ปัน “DeCarbon Rice” บุกดตลาดโลก

นายอานนท์ กล่าวถึงความคืบหน้าการขับเคลื่อนนโยบายข้าวคาร์บอนต่ำ 1 ล้านไร่ ว่า ขณะนี้โครงการมีความเป็นรูปธรรมชัดเจนผ่านการจัดตั้ง “คณะกรรมการข้าวคาร์บอนต่ำ” ซึ่งเป็นการรวมตัวครั้งประวัติศาสตร์ของกว่า 30 หน่วยงาน และผู้ทรงคุณวุฒิระดับแถวหน้าของเมืองไทย เพื่อร่วมกันประสานงานให้เกิดผลจริงในทางปฏิบัติ

และวางกรอบยุทธศาสตร์เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายการมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) และ Net Zero ของประเทศ

โดยมีพื้นที่เป้าหมาย 22 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพฯ ชัยนาท นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สิงห์บุรี สระบุรี อ่างทอง อุทัยธานี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว กาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรปราการ และสุพรรณบุรี เป็นนาเขตชลประทาน ใช้งบประมาณ 376.53 ล้านบาท

“มาตรการขับเคลื่อนเชิงรุกที่สำคัญในเรื่องนี้ได้แก่ การดันแบรนด์ “DeCarbon Rice” สู่ตลาดโลก เตรียมกำหนดหลักเกณฑ์การรับรองที่ได้มาตรฐานสากล พร้อมพัฒนาตราสัญลักษณ์ “DeCarbon Rice” เพื่อเป็น เครื่องการันตีคุณภาพข้าวรักษ์โลกของไทย มุ่งขยายฐานลูกค้าและเจาะตลาดข้าวพรีเมียมร่วมกับภาคเอกชนในระดับสากล ซึ่งจะช่วยยกระดับราคาข้าวไทยให้สูงขึ้น และร่วมกับ มกอช.พิจารณาจัดทำ (ร่าง) มาตรฐานการผลิตข้าวคาร์บอนต่ำของกรมการข้าว เพื่อใช้ในการตรวจสอบและรับรองคุณภาพ”

ทั้งนี้ได้มีการวางระบบตรวจวัด-รายงาน-ทวนสอบ (MRV) และขยายตลาดข้าวพรีเมียมร่วมกับภาคเอกชน ระดับสากล ระบบ MRV เพื่อตลาดคาร์บอนเครดิต: เร่งพัฒนาระบบตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ (MRV) ที่แม่นยำและประหยัด เพื่อให้ชาวนาสามารถแปลงปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้ ให้กลายเป็นรายได้เสริมจากการขายคาร์บอนเครดิต

“นอกจากนี้จะปฏิวัติการทำนา ลดน้ำ-ลดปุ๋ย-ลดเผา-ลดฝุ่น PM 2.5 พร้อมสนับสนุนการทำนาแบบ เปียกสลับแห้ง (AWD) ลดการใช้ปุ๋ยเคมี และการใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายฟางข้าวแทนการเผา ควบคู่ไปกับการตั้งศูนย์เรียนรู้ ต้นแบบเพื่อยกระดับเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer” นายอานนท์ กล่าว

ไทยไม่ได้ช้ากว่าเวียดนาม แค่เข้าใจสื่อสาร

ต่อข้อซักถามถึงประเด็นที่หลายฝ่ายกังวลว่าไทยเดินหน้าเรื่องนี้ช้ากว่าเวียดนาม นายอานนท์ยืนยันว่า ไทยไม่ได้ช้าในแง่องค์ความรู้ เพราะเทคนิคการทำนาแบบเปียกสลับแห้ง เราทำมานานกว่า 10 ปีจนนิ่งแล้ว แต่เวียดนามเน้นการประกาศตัวเลขในสเกลใหญ่ระดับ 1 ล้านเฮกตาร์ หรือประมาณ 6.25 ล้านไร่ ใน 12 จังหวัด บริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง เพื่อสร้างการรับรู้ ขณะที่ไทยยุคใหม่จะเน้นความครบวงจร โดยกรมการข้าวจะเข้าไปเป็น “พี่เลี้ยง” ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง เพื่อปิดจุดบอดที่เกษตรกรเคยบ่นเรื่องขั้นตอนการตรวจรับรองที่ยุ่งยากและมีค่าใช้จ่ายสูง

“สำหรับแนวคิดการจัดตั้ง “สมาคมข้าวคาร์บอนต่ำ” ที่มีผมเป็นนายกสมาคมฯ เพื่อรวบรวมกลุ่มเกษตรกรและผู้ผลิตให้เป็นเอกภาพ โดยตั้งเป้าเริ่มต้นที่ 10,000 ตัน และขยายผลสู่ระดับแสนตัน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองในการกำหนดราคาและป้องกันการถูกกดราคาจากตลาด ซึ่งจะดำเนินการครบวงจรใน 12 จังหวัด ตั้งแต่การผลิต แปรรูป แพ็กถุง ไปจนถึงการจำหน่าย ซึ่งมองว่าข้าวคาร์บอนต่ำคือคำตอบสุดท้ายที่จะเพิ่มมูลค่าให้ข้าวพรีเมียม และข้าวหอมมะลิไทย ยิ่งทำต้นทุนยิ่งลด รายได้ยิ่งเพิ่ม ผมเริ่มเห็นแสงสว่างที่ปลายอุโมงค์แล้ว” นายอานนท์ กล่าวเสริม

ดาวเทียมตรวจวัด-การันตีราคาพุ่ง 500 บ./ไร่

สำหรับไฮไลท์สำคัญของการขับเคลื่อนครั้งนี้คือ การจับมือกับ GISTDA ใช้ระบบดาวเทียม (Remote Sensing) ตรวจวัดการทำนาแบบเปียกสลับแห้งจากระยะไกล ทำให้ไม่ต้องลงพื้นที่ตรวจที่ละแปลง ซึ่งจะช่วยลดขั้นตอนและเพิ่มความแม่นยำในการคำนวณคาร์บอนในด้านความคุ้มค่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับ

ราคาข้าวในเอเชียพุ่งสูง จากผลกระทบสงครามอิหร่านต่อห่วงโซ่อุปทานพลังงานและปุ๋ย

รายงานจาก Bloomberg ระบุว่า ราคาข้าวทั่วภูมิภาคเอเชียปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและระดับสูงสุดในรอบหลายปี อันเป็นผลสืบเนื่องจากความขัดแย้งใน Iran ซึ่งกำลังส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานด้านการเกษตร โดยเฉพาะในส่วนของพลังงานและปุ๋ย

ราคาข้าวขาวมาตรฐานของไทย ปรับตัวเพิ่มขึ้นราว 10% ในช่วงต้นเดือนเมษายน นับเป็นการเพิ่มขึ้นรายสัปดาห์ที่สูงที่สุดนับตั้งแต่ปี 2023 โดยมีปัจจัยสำคัญจากต้นทุนเชื้อเพลิงและปุ๋ยที่พุ่งสูงขึ้น อันเกี่ยวเนื่องกับความไม่แน่นอนด้านการขนส่งผ่านช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ซึ่งเป็นเส้นทางลำเลียงพลังงานที่สำคัญของโลก

ความขัดแย้งดังกล่าวได้จำกัดการขนส่งปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ เช่น ปุ๋ย ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรในประเทศผู้ผลิตข้าวหลักเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ในบางกรณี เกษตรกรจำเป็นต้องชะลอการเก็บเกี่ยวหรือปรับลดปริมาณการผลิต เนื่องจากเงื่อนไขทางเศรษฐกิจที่ไม่เอื้ออำนวย

สถานการณ์นี้สะท้อนให้เห็นถึงการเชื่อมโยงระหว่างความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์กับตลาดสินค้าเกษตรโลก โดยแรงกระแทกด้านอุปทานที่มีต้นตอจากภาคพลังงานกำลังส่งผ่านมายังภาคการเกษตรอย่างชัดเจน หากความไม่แน่นอนดังกล่าวยังคงยืดเยื้อ มีแนวโน้มว่าราคาข้าวจะยังคงเผชิญแรงกดดันขาขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่ความกังวลด้านเงินเฟ้ออาหารและเสถียรภาพของอุปทานในภูมิภาคเอเชียในระยะต่อไป

ที่มา *Oryza.com*

เวียดนาม

ในสัปดาห์ที่ผ่านมาราคาข้าวเวียดนามปรับตัวสูงขึ้นเล็กน้อย จากภาวะอุปทานที่ตึงตัวภายหลังสิ้นสุดฤดูเก็บเกี่ยวข้าวนาปี-นาปรัง (Spring-Winter harvest season) โดยราคาข้าวขาว 5% เสนอขายที่ระดับ 377-380 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากระดับ 375-380 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในสัปดาห์ก่อนหน้า ตามการเปิดเผยของผู้ค้ารายหนึ่ง ขณะที่ผู้ค้ารายอื่นประเมินราคาสูงถึง 440 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน สะท้อนความผันผวนและแรงกดดันด้านอุปทานในตลาด

ผู้ค้าซึ่งมีฐานอยู่ในภูมิภาคสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง (Mekong Delta) ระบุว่าฤดูเก็บเกี่ยวข้าวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิกำลังจะสิ้นสุดลง ส่งผลให้อุปทานเริ่มตึงตัว และมีแนวโน้มว่าราคาจะปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่องในระยะถัดไป

ตามรายงานของกรมศุลกากร สำหรับไตรมาสแรกของปี 2026 ปริมาณการส่งออกข้าวรวมของเวียดนามอยู่ที่ประมาณ 2.3 ล้านตัน ลดลง 1.2% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ผู้ค้าข้าวรายหนึ่ง ระบุว่า กิจกรรมในตลาดเริ่มคึกคักมากขึ้นในช่วงไม่กี่สัปดาห์ที่ผ่านมา โดยผู้ซื้อเร่งสะสมสต็อกสินค้า ท่ามกลางความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ และความคาดหวังว่าผลผลิตจากประเทศบังคลาเทศและไทยอาจปรับตัวลดลง

สมาคมอาหารเวียดนาม (the Vietnam Food Association; VFA) รายงานว่า เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2569 ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามปรับตัวสูงขึ้นจากสัปดาห์ที่แล้ว โดยราคาข้าวหอมพันธุ์ DT8 ชนิด 5% อยู่ที่ระดับ 490-500 เหรียญสหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวหอม Jasmine อยู่ที่ระดับ 465-469 เหรียญสหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา ส่วนข้าวขาว 5% (5% broken rice) ราคาอยู่ที่ระดับ 377-380 เหรียญสหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 375-380 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในสัปดาห์ก่อนหน้า

ด้านกระทรวงเกษตรและพัฒนาชนบทคาดการณ์ว่า ราคาข้าวในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงอาจลดลงเล็กน้อยในช่วงต้นไตรมาสที่ 2 ปี 2569 เนื่องจากเป็นช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิ อย่างไรก็ตาม แนวโน้มขาลงจะถูกชะลอลงด้วยความต้องการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นจากตลาดสำคัญๆ เพื่อสร้างคลังสำรองอาหารท่ามกลางความไม่มั่นคงทางภูมิรัฐศาสตร์ระดับโลก

โดยรวมแล้ว คาดว่าราคาข้าวส่งออกจะทรงตัวอยู่ในช่วงแคบๆ ในระยะสั้น แรงกดดันด้านราคาที่สูงขึ้นจะเกิดขึ้นอย่างแท้จริงก็ต่อเมื่อต้นทุนด้านโลจิสติกส์ยังคงเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะบังคับให้ธุรกิจส่งออกต้องปรับราคาขายเพื่อให้ได้กำไร

เว็บไซต์ข่าว VTV.vn รายงานว่า ฟิลิปปินส์และมาเลเซียยังคงเป็นผู้นำในการนำเข้าข้าว โดยมีการส่งออกข้าวเวียดนามกว่า 512,000 ตันในเดือนมีนาคม ท่ามกลางปริมาณข้าวในประเทศที่อุดมสมบูรณ์

ปัจจุบันเอเชียเป็นตลาดผู้บริโภคที่ใหญ่ที่สุดสำหรับสินค้าเกษตร ป่าไม้ และสัตว์น้ำหลักของเวียดนาม โดยคิดเป็นสัดส่วนเกือบ 50% ของส่วนแบ่งการตลาด ตัวอย่างเช่น ในกรณีของข้าว ในเดือนมีนาคม การส่งออกข้าวของเวียดนามยังคงทรงตัว โดยมีการส่งออกข้าวมากกว่าครึ่งล้านตันผ่านท่าเรือต่างๆ ส่วนใหญ่ส่งไปยังฟิลิปปินส์และมาเลเซีย

ตามข้อมูลของสมาคมอาหารเวียดนาม ในเดือนมีนาคม เรือบรรทุกสินค้า 77 ลำ ออกเดินทางจากท่าเรือไฮจิมีนห์ และท่าเรือมายเถย ขนส่งข้าวมากกว่า 512,000 ตันเพื่อส่งออก โดยฟิลิปปินส์และมาเลเซียยังคงเป็นสองตลาดผู้บริโภคที่ใหญ่ที่สุด

ปัจจุบันอุปทานภายในประเทศมีความมั่นคง เนื่องจากกลุ่มแม่น้ำโขงได้เก็บเกี่ยวข้าวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิไปแล้วกว่า 906,000 เฮกตาร์ โดยมีผลผลิตโดยประมาณเกือบ 6.8 ล้านตัน

กระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์ระบุว่า ด้วยการนำเข้าข้าวจากเวียดนามและอินเดียอย่างมากมาย ทำให้ปริมาณข้าวของฟิลิปปินส์ในปีนี้จะมีความเสถียร นอกจากนี้ ฟิลิปปินส์ยังระบุว่าได้เตรียมแผนการแทรกแซงเพื่อปกป้องความมั่นคงทางอาหารไว้แล้ว

รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้เปิดใช้งานมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรเป็นจำนวนเงิน 10,000 ล้านเปโซ (ประมาณ 167 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และวางแผนที่จะเพิ่มอีก 20,000 ล้านเปโซเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาปุ๋ยและต้นทุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรอื่นๆ นอกจากนี้ ประเทศยังคงดำเนินโครงการจำหน่ายข้าวราคาถูกลงที่ 20 เปโซต่อกิโลกรัม เพื่อช่วยเหลือผู้บริโภคที่เผชิญกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น

กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (United States Department of Agriculture: USDA) ได้เผยแพร่รายงานดุลข้าวล่าสุดของประเทศเวียดนาม โดยมีสาระสำคัญเชิงเศรษฐกิจและการค้าดังต่อไปนี้

ภาพรวมภาคการผลิต (Production Outlook) ภาคอุตสาหกรรมข้าวของเวียดนามในปีการตลาด 2026/27 มีแนวโน้มเผชิญภาวะหดตัวในระดับปานกลาง โดยคาดว่าผลผลิตข้าวสาร (milled rice) จะอยู่ที่ 26.1 ล้านตัน และผลผลิตข้าวเปลือก (paddy) อยู่ที่ 41.76 ล้านตัน

การปรับลดลงของผลผลิตมีสาเหตุหลักจากการลดลงของพื้นที่เก็บเกี่ยวเหลือประมาณ 6.71 ล้านเฮกตาร์ อันเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตของเกษตรกรไปสู่พืชที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า รวมถึงการขยายกิจกรรมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (aquaculture)

อุปสงค์ภายในประเทศ (Domestic Consumption) การบริโภคข้าวภายในประเทศคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็น 22.85 ล้านตัน โดยได้รับแรงสนับสนุนจาก การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยว และความต้องการผลิตภัณฑ์ข้าวแปรรูปที่เพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม การบริโภคข้าวต่อหัวของประชากรยังคงมีแนวโน้มลดลงในระยะยาว ซึ่งสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของพฤติกรรมผู้บริโภค

แนวโน้มการค้า (Trade Dynamics) คาดว่าการส่งออกข้าวของเวียดนามจะลดลงเหลือ 7.6 ล้านตัน จากระดับ 7.9 ล้านตันในปีก่อนหน้า ท่ามกลางปัจจัยกดดัน ได้แก่ อุปสงค์ในตลาดโลกที่อ่อนตัว การลดลงของการนำเข้าจากประเทศคู่ค้าหลัก เช่น ฟิลิปปินส์ การแข่งขันที่รุนแรงขึ้นจากประเทศผู้ส่งออกข้าวรายอื่น

ขณะที่การนำเข้าข้าวคาดว่าจะลดลงเหลือ 3.6 ล้านตัน โดยมีปัจจัยหลักจากความต้องการนำเข้าข้าวเปลือกที่ลดลง ซึ่งส่วนใหญ่นำเข้าจากกัมพูชาเนื่องจากโอกาสในการส่งออกที่ชะลอตัว

ด้านสถานการณ์ราคาและผลตอบแทน (Prices and Profitability) ราคาข้าวยังคงเผชิญแรงกดดันอย่างต่อเนื่อง โดยราคาส่งออกเฉลี่ยปรับตัวลดลงอย่างมีนัยสำคัญ อยู่ที่ประมาณ 428 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในปี 2025 ลดลงราว 28% เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

ขณะเดียวกัน ราคาข้าวเปลือกภายในประเทศยังคงอยู่ในระดับต่ำกว่าปีก่อนหน้า ประกอบกับต้นทุนปัจจัยการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ส่วนต่างกำไรของเกษตรกรถูกบีบตัวอย่างต่อเนื่อง

นโยบายภาครัฐและการปรับตัวของอุตสาหกรรม (Policy Response) เพื่อตอบสนองต่อแรงกดดันดังกล่าว รัฐบาลเวียดนามได้ดำเนินมาตรการเชิงนโยบาย ได้แก่ การส่งเสริมการผลิตข้าวคุณภาพสูงเพื่อเพิ่มมูลค่า (value-added production) การขยายและกระจายตลาดส่งออกใหม่ และการสนับสนุนแนวคิดการเพิ่มระดับการถือครองสต็อก (stockholding programs) จากภาคเอกชน เพื่อเสริมเสถียรภาพด้านราคา

สต็อกสิ้นสุดของปี (Ending Stocks) ปริมาณสต็อกข้าวปลายปีคาดว่าจะลดลงอย่างมีนัยสำคัญเหลือ 1.915 ล้านตัน ซึ่งสะท้อนถึงผลผลิตที่ลดลงควบคู่กับการบริโภคภายในประเทศที่ยังคงดำเนินต่อเนื่อง

สถานการณ์ดังกล่าวบ่งชี้ถึงระดับกันชนอุปทาน (supply buffer) ที่ตึงตัวมากขึ้น แม้ว่าภาพรวมตลาดยังคงอยู่ในภาวะชะลอตัว

ที่มา *Oryza.com*

เมียนมา

ตามรายงานของ The Global New Light of Myanmar การส่งออกข้าวของประเทศเมียนมาในปีงบประมาณ 2025/26 (เมษายน 2025-มีนาคม 2026) แสดงให้เห็นถึงการเติบโตอย่างแข็งแกร่งทั้งในด้านปริมาณและมูลค่าการส่งออก

ในช่วงปีงบประมาณดังกล่าว เมียนมาสามารถสร้างรายได้จากการส่งออกข้าวและข้าวห้กรวมประมาณ 861 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยในช่วงเวลาเดียวกัน ปริมาณการส่งออกทั้งหมดมีมากกว่า 2.74 ล้านตัน และมีการจัดส่งสินค้าไปยังกว่า 30 ประเทศ ผ่านทั้งเส้นทางขนส่งทางทะเลและทางบก

เมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ 2024/25 ซึ่งประเทศส่งออกข้าวได้ประมาณ 2.48 ล้านตัน จะเห็นได้ว่าเมียนมามีปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบแบบปีต่อปี (year-on-year)

แรงส่งของการส่งออกยังคงแข็งแกร่งอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี โดยในช่วง 10 เดือนแรก (เมษายน–มกราคม) เมียนมาได้ส่งออกข้าวแล้วมากกว่า 2.3 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 735 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สะท้อนให้เห็นถึงการไหลเวียนของการส่งออกรายเดือนที่มีเสถียรภาพ และกิจกรรมทางการค้าที่คึกคัก ภายในเดือนมีนาคม ปริมาณการส่งออกสะสมได้ทะลุ 2.5 ล้านตัน ยิ่งตอกย้ำถึงศักยภาพการดำเนินงานที่แข็งแกร่งก่อนสิ้นสุดปีงบประมาณ

โดยสรุป ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนถึงการฟื้นตัวและการขยายตัวของภาคการส่งออกข้าวของเมียนมา ซึ่งได้รับแรงสนับสนุนจากอุปสงค์จากต่างประเทศที่มีความต่อเนื่อง ตลอดจนความพยายามของสหพันธ์ข้าวเมียนมา (Myanmar Rice Federation) ในการผลักดันการส่งออก อย่างไรก็ดี แม้ปริมาณการส่งออกจะเพิ่มสูงขึ้น แต่มูลค่ารวมของรายได้ยังอยู่ในระดับค่อนข้างปานกลางเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า อันเป็นผลมาจากราคาข้าวในตลาดโลกที่ปรับตัวลดลง สะท้อนให้เห็นว่าแรงกดดันด้านราคายังคงส่งผลกระทบต่อการรับรู้มูลค่าการส่งออกโดยรวม (export value realization) อย่างต่อเนื่อง

ที่มา *Oryza.com*

ฟิลิปปินส์

รัฐบาลฟิลิปปินส์เน้นย้ำว่า โครงการจำหน่ายข้าวในราคา 20 เปโซต่อกิโลกรัม (P20 หรือประมาณ 0.33 ดอลลาร์สหรัฐ) มีใช้เพียงมาตรการอุดหนุน (subsidy) เท่านั้น หากแต่เป็นการแทรกแซงเชิงยุทธศาสตร์ (strategic intervention) ที่มุ่งเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร (food security) และรักษาเสถียรภาพด้านราคา (price stability) ตามรายงานข่าวของสำนักข่าวฟิลิปปินส์ (Philippines News Agency: PNA)

เจ้าหน้าที่ภาครัฐชี้แจงว่า โครงการดังกล่าวได้รับการออกแบบขึ้นเพื่อคุ้มครองครัวเรือนรายได้ต่ำจากแรงกดดันด้านราคาข้าวที่ปรับตัวสูงขึ้น ควบคู่ไปกับการรักษาสมดุลของกลไกตลาด (market balance) ให้ดำเนินไปอย่างมีเสถียรภาพ

ทั้งนี้ โครงการมีเป้าหมายเพื่อประกันการเข้าถึงข้าวในราคาที่เหมาะสม โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรเปราะบาง (vulnerable sectors) โดยไม่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและรายได้ของเกษตรกร (farmers' livelihoods) ขณะเดียวกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังเน้นย้ำว่า มาตรการดังกล่าวมีบทบาทในภาพรวมต่อการเสริมความแข็งแกร่งของระบบอาหารของประเทศ (national food system) ทั้งในมิติของความสามารถในการเข้าถึงของผู้บริโภค และเสถียรภาพของอุปทาน (supply stability)

โดยสรุป รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้วางกรอบให้โครงการข้าวราคา 20 เปโซเป็นส่วนหนึ่งของแนวนโยบายระยะยาว (long-term policy approach) มิใช่มาตรการบรรเทาผลกระทบชั่วคราว (temporary relief measure) โดยมีเป้าหมายเพื่อรับมือกับแรงกดดันด้านเงินเฟ้อ (inflation pressures) และยกระดับความมั่นคงทางอาหารของประเทศในระยะยาวอย่างยั่งยืน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry : BPI) รายงานว่า ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 1 เมษายน 2569) ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าว 1,255,424.0 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 1,087 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 36.8% เมื่อเทียบกับ 917,855 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 1,312 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 386,567.50 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 251 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 38.1% เมื่อเทียบกับ 279,940.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการนำเข้าจำนวน 442,839.49 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 419 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 63.5% เมื่อเทียบกับ 270,796.22 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 382 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมีนาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 1 เมษายน 2569) มีการนำเข้าจำนวน 426,016.68 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 417 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 16% เมื่อเทียบกับ 367,117.72 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 505 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ข้อมูล ณ วันที่ 1 เมษายน 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าจากประเทศเวียดนามมากที่สุดจำนวนประมาณ 1,070,842.29 ตัน (สัดส่วน 84.8% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด) ตามด้วยไทยจำนวน 98,121.42 ตัน (สัดส่วน 7.8%) เมียนมาจำนวน 67,036.15 ตัน (สัดส่วน 5.3%) กัมพูชา 22,810 ตัน (สัดส่วน 1.8%) อินเดีย 1,299.45 ตัน (สัดส่วน 0.1%) ปากีสถาน 1,646 ตัน (สัดส่วน 0.2%) เกาหลีใต้ 400 ตัน และอิตาลี 3.36 ตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (BPI) รายงานว่า การออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phyto-sanitary Import Clearance; SPSIC) ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 9 เมษายน 2569) มีจำนวนรวม 1,580 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 1,629,360.05 ตัน ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 453 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 484,060.91 ตัน
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 489 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 497,179.98 ตัน
- เดือนมีนาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 495 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 463,090.16 ตัน
- เดือนเมษายน 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 9 เมษายน 2569) มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 143 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 185,029.00 ตัน

องค์การอาหารแห่งชาติฟิลิปปินส์ (National Food Authority) เตรียมประมูลข้าวคงคลังเก่าในต้นเดือนพฤษภาคม เพื่อเพิ่มพื้นที่จัดเก็บในคลังสินค้า โดย NFA เตรียมดำเนินการประมูลข้าวคงคลังที่มีอายุการเก็บรักษานาน (aging rice stocks) ในช่วงต้นเดือนพฤษภาคม เพื่อเพิ่มพื้นที่ว่างภายในคลังสินค้า ท่ามกลางภารกิจการจัดซื้อข้าวเปลือก (palay) จากเกษตรกรในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวฤดูแล้ง

ก่อนหน้านี้ คณะกรรมการองค์การอาหารแห่งชาติฟิลิปปินส์ (National Food Authority Council) ได้อนุมัติให้มีการประมูลข้าวเปลือกเก่า (aging palay) ปริมาณสูงสุด 232,141 เมตริกตัน และข้าวสารเก่าอีก 62,890 เมตริกตัน ภายในปีปัจจุบัน

นาย Larry Lacson ผู้บริหาร NFA เปิดเผยผ่านการให้สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ว่า ในเดือนถัดไป หน่วยงานจะให้ความสำคัญกับข้าวที่มีอายุเก็บรักษาตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไปเป็นลำดับแรก โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเพิ่มพื้นที่จัดเก็บ และป้องกันไม่ให้สินค้าดังกล่าวเสื่อมคุณภาพตามกาลเวลา ทั้งนี้เพื่อให้สามารถระบายออกก่อนที่จะไม่เหมาะสมต่อการบริโภคของมนุษย์ตามที่กฎหมายกำหนด

ปริมาณเบื้องต้นที่คาดว่าจะเข้าสู่กระบวนการประมูลในเดือนพฤษภาคมอยู่ที่ประมาณ 5,000–20,000 เมตริกตัน โดย NFA อาจใช้แนวทางแบบผสมผสาน (hybrid approach) ซึ่งครอบคลุมทั้งการประมูลในระดับ ส่วนกลางและบางสำนักงานภูมิภาค

ทั้งนี้ ปริมาณข้าวเปลือกที่ได้รับอนุมัติจะยังไม่ถูกนำออกประมูลโดยอัตโนมัติในทันที แต่จะต้องผ่าน กระบวนการทดสอบการสี (test milling) ก่อน หากผลการสีออกมาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี หน่วยงานอาจเลือกนำไปสีและ จำหน่ายในรูปแบบข้าวสารแทนการประมูล

สำหรับราคาขั้นต่ำ (floor price) ของข้าวคังคังเก่า ยังอยู่ระหว่างการพิจารณา โดยมีการประเมิน เบื้องต้นว่าอาจอยู่ในช่วง 22–28 บาทฟิลิปปินส์ต่อกิโลกรัม

ทั้งนี้ องค์การอาหารแห่งชาติฟิลิปปินส์อยู่ระหว่างการดำเนินการเตรียมความพร้อมก่อนการ ประมูล (pre-auction processes) เพื่อให้การระบายสต็อกในเดือนพฤษภาคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ ราบรื่นมากที่สุด

สำนักข่าว GMA News รายงานว่า กระทรวงเกษตร (The Department of Agriculture (DA)) ยืนยันว่า มีปริมาณข้าวเพียงพอ โดยจะจัดสรรงบประมาณสนับสนุน 30,000 ล้านดอลลาร์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและชาวประมง

กระทรวงเกษตร (DA) เปิดเผยว่า ประเทศมีปริมาณข้าวเพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ พร้อมทั้งอยู่ระหว่างการพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมจำนวน 30,000 ล้านดอลลาร์ เพื่อช่วยเหลือ เกษตรกรและชาวประมง จากต้นทุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลจาก สถานการณ์ความขัดแย้งที่ทวีความรุนแรงในตะวันออกกลาง (Middle East)

นายฟรานซิสโก ทิว ลอเรล จูเนียร์ (Francisco Tiu Laurel Jr.) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ระบุว่า ปัจจุบันประเทศมีเสถียรภาพด้านอุปทานข้าว โดยคลังสินค้าขององค์การอาหารแห่งชาติ (National Food Authority: NFA) มีปริมาณข้าวเก็บสำรองอยู่ในระดับเกือบเต็มความจุ ขณะเดียวกัน ปริมาณข้าวในตลาดโลกยังอยู่ ในระดับเพียงพอ เนื่องจากประเทศผู้ส่งออกหลัก อาทิ อินเดีย และเวียดนาม อยู่ในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวสูงสุด

ทั้งนี้ นายทิว ลอเรล ยังปฏิเสธข้อกล่าวหาที่ว่ามีการนำข้าวมาใช้ในโครงการจำหน่ายข้าวราคาถูก กิโลกรัม ละ 20 บาท (P20-per-kilo rice program) ของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม ได้ส่งสัญญาณว่าแนวทางดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้ ในอนาคต หากการผลิตข้าวภายในประเทศปรับตัวลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

เขาระบุว่า ในกรณีเลวร้ายที่สุด (worst-case scenario) หากไม่มีมาตรการแทรกแซงใดๆ การผลิต ข้าวเปลือก (palay: unmilled rice) อาจลดลงถึงร้อยละ 20

กระทรวงเกษตรยังเปิดเผยเพิ่มเติมว่า กำลังพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมจากแพ็คเกจ ช่วยเหลือเพิ่มเติมมูลค่า 10,000 ล้านดอลลาร์ สำหรับเกษตรกรและชาวประมงที่ได้ดำเนินการไปก่อนหน้านี้

แถลงการณ์ระบุ การประเมินเบื้องต้นชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมจำนวน 20,000 ล้านดอลลาร์ สำหรับปัจจัยการผลิตทางการเกษตร และอีก 10,000 ล้านดอลลาร์ สำหรับการช่วยเหลือชาวประมง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคการผลิตและการดำรงชีพ มาตรการที่เสนอเหล่านี้มีเป้าหมายไม่เพียงเพื่อลดแรง กดดันด้านต้นทุน แต่ยังเพื่อรักษาระดับผลผลิตให้คงที่อย่างยั่งยืน

ก่อนหน้านี้ นายทิว ลอเรล เปิดเผยว่า ราคาปุ๋ยปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า จาก 400 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เป็น 800 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เนื่องจากวิกฤตการณ์ที่ยังดำเนินอยู่ โดยฟิลิปปินส์อยู่ระหว่างการเจรจากับอินเดีย รัสเซีย และเบลารุส เพื่อจัดหาปุ๋ยให้เพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา รายงานโดยอ้างอิงหนังสือพิมพ์ Philstar Global ว่า ตามรายงานของหน่วยงานบริการด้านการเกษตรต่างประเทศ (Foreign Agricultural Service: FAS) ภายใต้กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (U.S. Department of Agriculture: USDA) ประจำกรุงมะนิลา ระบุว่า ฟิลิปปินส์ คาดว่าจะมีการขยายตัวของผลผลิตข้าวเพียงเล็กน้อย ขณะที่ปริมาณการนำเข้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในปีการตลาด 2569/2570 โดยคาดว่า อัตราการขยายตัวของผลผลิตข้าวเปลือกของฟิลิปปินส์จะเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.4 จากปีก่อนหน้า อยู่ที่ 19.68 ล้านตัน ถึงแม้ว่าจะได้รับปัจจัยสนับสนุนสำคัญจากการลงทุนอย่างต่อเนื่องของภาครัฐ ได้แก่ กองทุนเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าข้าว (Rice Competitiveness Enhancement Fund: RCEF) มีงบประมาณอยู่ที่ 3 หมื่นล้านเปโซ และโครงการข้าวแห่งชาติ (National Rice Program) มีงบประมาณอยู่ที่ 3.02 หมื่นล้านเปโซ รวมถึงการกระจายเมล็ดพันธุ์คุณภาพ และสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยในช่วงฤดูแล้ง อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของผลผลิตยังคงถูกจำกัดจากต้นทุนการผลิตที่อยู่ในระดับสูง เช่น ปุ๋ย เชื้อเพลิง และเครื่องจักรกลการเกษตร ประกอบกับราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ปรับเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนปุ๋ยที่ผลิตจากปิโตรเลียม ค่าขนส่ง และค่าใช้จ่ายด้านเครื่องจักรเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่พื้นที่เพาะปลูกไม่มีการขยายตัว เนื่องจากเกษตรกรไม่มีแผนเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก ส่งผลให้กำไรของเกษตรกรอยู่ในระดับจำกัด ทั้งนี้ สำหรับการนำเข้า คาดว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ร้อยละ 15.9 เป็น 5.10 ล้านตัน จาก 4.40 ล้านตันในปีการตลาดก่อนหน้า สะท้อนถึงภาวะอุปทานภายในประเทศที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรที่เพิ่มสูงขึ้น โดยการนำเข้าจะช่วยฟื้นฟูปริมาณสต็อกข้าวหลังจากมีการระงับการนำเข้าข้าวเป็นระยะเวลา 4 เดือนในช่วงปลายปีการตลาด 2568/2569 ซึ่งส่งผลให้ปริมาณสินค้าคงคลังลดลง อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของการนำเข้าอาจได้รับผลกระทบจากการใช้ระบบภาษีนำเข้าแบบอิงดัชนีราคา ซึ่งกำหนดอัตราภาษีในช่วงร้อยละ 15 – 35 ตามราคาข้าวในตลาดโลก โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนมกราคม 2569 เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาภายในประเทศ คุ้มครองเกษตรกร และเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร นอกจากนี้ ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ Ferdinand Marcos Jr. ได้กำหนดราคาข้าวนำเข้าสูงสุดไม่เกิน 50 เปโซต่อกิโลกรัม เพื่อป้องกันการปรับขึ้นราคาที่ไม่เหมาะสม ที่มีสาเหตุมาจากความผันผวนของราคาน้ำมันในตลาดโลก

ฟิลิปปินส์เป็นตลาดที่มีการบริโภคข้าวเป็นอาหารหลักเฉลี่ยมากถึงปีละประมาณ 17 ล้านตัน แต่ไม่สามารถผลิตข้าวได้เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ โดยฟิลิปปินส์สามารถผลิตได้เพียงปีละประมาณ 12 – 13 ล้านตัน ทำให้จำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าวปีละกว่า 3 ล้านตัน ส่งผลให้ปัจจุบันฟิลิปปินส์เป็นประเทศผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก ทั้งนี้ ฟิลิปปินส์ยังเป็นหนึ่งในประเทศกลุ่มเสี่ยงที่สุดในเอเชียเกี่ยวกับความมั่นคงทางอาหาร โดยเฉพาะข้าวซึ่งเป็นอาหารหลักพื้นฐานของประเทศที่มีความท้าทายหลายประการในการผลิตข้าวให้เพียงพอต่อความต้องการและการขยายตัวของจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นจำนวนมากในแต่ละปี และฟิลิปปินส์ยังต้องเผชิญกับภัยพิบัติทางธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นแผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด พายุไต้ฝุ่นที่ส่งผลต่อความเสียหายต่อพืชผลทางการเกษตรทุกปี รวมถึงการขาดแคลนเทคโนโลยีการเกษตรที่ทันสมัยและการเปลี่ยนแปลงของประชากรในแรงงานภาคเกษตร โดยล่าสุด USDA คาดการณ์ว่า ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.4 ถึงแม้ว่าภาครัฐจะดำเนินมาตรการสนับสนุนและจัดสรรงบประมาณผ่านกองทุนและโครงการที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพการผลิตยังไม่ได้ปรับตัวดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากยังคงเผชิญแรงกดดันจากต้นทุนการผลิตที่อยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะปุ๋ย เชื้อเพลิง และเครื่องจักรกลการเกษตร ประกอบกับความผันผวนของราคาน้ำมันในตลาดโลก ส่งผลให้เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการขยายพื้นที่เพาะปลูก เป็นสาเหตุให้ประเทศยังจำเป็นต้องพึ่งพาการ

นำเข้าในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นเพื่อชดเชยอุปทานภายในประเทศที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค และยังคงคาดการณ์ว่า การนำเข้าจะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ 5.10 ล้านตัน ดังนั้น จึงถือเป็นโอกาสสำคัญในการขยายการส่งออกข้าวของไทยมาตลาดฟิลิปปินส์เพื่อรองรับกับความต้องการที่เพิ่มสูงขึ้นดังกล่าว โดยเฉพาะในช่วงที่อุปทานภายในประเทศฟิลิปปินส์ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค อาจส่งผลให้ผู้ส่งออกไทยสามารถเพิ่มปริมาณและรักษาส่วนแบ่งตลาดได้ อย่างไรก็ตาม ผู้ส่งออกไทยต้องคำนึงถึงข้อจำกัดและความเสี่ยงจากนโยบายภาครัฐของฟิลิปปินส์ เช่น ระบบภาษีนำเข้าแบบอิงดัชนีราคาในอัตราร้อยละ 15 – 35 ตามราคาข้าวในตลาดโลก และการกำหนดราคาข้าวนำเข้าสูงสุด ซึ่งอาจส่งผลให้ราคาขายและความสามารถในการแข่งขันผันผวนตามสถานการณ์ตลาดโลก ต้นทุนด้านโลจิสติกส์ และความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน อาจกระทบต่อกำไรของผู้ประกอบการได้ รวมถึงควรติดตามนโยบายและมาตรการทางการค้าของฟิลิปปินส์อย่างใกล้ชิด บริหารความเสี่ยงด้านราคาและต้นทุนผ่านการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า รวมถึงควรพัฒนาและผลิตพันธุ์ข้าวให้มีความหลากหลาย โดยเฉพาะข้าวขาวพื้นนุ่มเพื่อตอบโจทย์ให้ตรงกับความต้องการของตลาดฟิลิปปินส์ เพิ่มประสิทธิภาพห่วงโซ่อุปทาน ลดต้นทุนการผลิต และสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางการค้าในพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและรองรับความผันผวนของตลาดได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ในปี 2568 ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวรวม 3.49 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 26.73 จากปีก่อน ที่มีปริมาณการนำเข้า 4.77 ล้านตัน โดยนำเข้าจากเวียดนามเป็นอันดับ 1 ปริมาณ 2.99 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 85.68 ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ไทย ปริมาณ 1.98 แสนตัน (ร้อยละ 5.68) และเมียนมา ปริมาณ 1.21 แสนตัน (ร้อยละ 3.46) ตามลำดับ

ที่มา *Oryza.com* และสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา

มาเลเซีย

มาเลเซียได้เพิ่มปริมาณสำรองข้าวแห่งชาติ (national rice reserve) เป็นระดับ 300,000 เมตริกตัน เพื่อเป็นมาตรการเชิงป้องกัน (precautionary measure) ต่อความเสี่ยงจากการหยุดชะงักของอุปทานในตลาดโลก โดยเฉพาะปัจจัยที่เชื่อมโยงกับวิกฤตพลังงานที่ยังคงดำเนินอยู่ (ongoing energy crisis)

มาตรการดังกล่าวได้รับการประกาศโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและความมั่นคงอาหาร (Minister of Agriculture and Food Security) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อรับประกันความเพียงพอและเสถียรภาพของอุปทานข้าวภายในประเทศ ตลอดจนคุ้มครองความมั่นคงด้านอาหารขั้นพื้นฐาน (basic food needs) ของประชาชน

รัฐบาลมาเลเซียยังคงติดตามพัฒนาการของสถานการณ์โลกอย่างใกล้ชิด พร้อมดำเนินมาตรการเชิงรุก (proactive measures) เพื่อรักษาความมั่นคงทางอาหาร (food security) อย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน ได้มีการรณรงค์ให้ประชาชนลดการสูญเสียอาหาร (food wastage) และบริโภคอย่างมีความรับผิดชอบ (prudent consumption) เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ

ก่อนหน้านี้ มาเลเซียได้มีมติขยายระดับการสำรองข้าวให้ครอบคลุมความต้องการบริโภคภายในประเทศได้นานถึง 9 เดือน ซึ่งสะท้อนถึงความกังวลต่อความไม่แน่นอนทางภูมิรัฐศาสตร์ (geopolitical uncertainties) และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อห่วงโซ่อุปทานอาหาร (food supply chains) ในระดับโลก

ที่มา *Oryza.com*

อินโดนีเซีย

อินโดนีเซียกำลังเพิ่มความเข้มข้นของมาตรการเพื่อปกป้องการผลิตข้าว ท่ามกลางสถานการณ์ฤดูแล้งที่ยืดเยื้อและความเสี่ยงจากปรากฏการณ์ El Niño ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตภาคการเกษตรอย่างมีนัยสำคัญ โดยภาครัฐมุ่งเน้นการสร้างความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำผ่านการปรับปรุงระบบชลประทาน การติดตั้งเครื่องสูบน้ำ และการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน ควบคู่กับการส่งเสริมการใช้พันธุ์ข้าวที่ทนทานต่อภาวะแห้งแล้ง เพื่อรักษาระดับผลผลิตให้มีเสถียรภาพ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังได้เร่งรัดกำหนดปฏิทินการเพาะปลูกให้เหมาะสมยิ่งขึ้น พร้อมทั้งจัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง และเสริมสร้างระบบเตือนภัยล่วงหน้า (early warning system) เพื่อบรรเทาผลกระทบจากความผันผวนของสภาพภูมิอากาศ ในขณะเดียวกัน การกระจายเครื่องสูบน้ำในวงกว้างและการพัฒนาโครงข่ายชลประทานยังมีบทบาทสำคัญในการรักษาสภาพการเพาะปลูกให้ดำเนินไปได้ แม้ปริมาณน้ำฝนจะลดลง

ทั้งนี้ ด้วยระดับสต็อกข้าวที่อยู่ในระดับสูงเป็นประวัติการณ์ราว 4.6 ล้านตัน รัฐบาลอินโดนีเซียยังคงแสดงความเชื่อมั่นว่า ปริมาณอาหารภายในประเทศจะยังคงมีความมั่นคงเพียงพอ แม้หากผลกระทบจากเอลนีโญเกิดขึ้นจริง ซึ่งสะท้อนถึงความพยายามในการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารของประเทศ ท่ามกลางความไม่แน่นอนด้านสภาพภูมิอากาศที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น

สำนักข่าว Tempo รายงานว่า ประเทศอินโดนีเซียกำลังเดินหน้าสู่การดำเนินนโยบายปรับราคาข้าวให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ (nationwide rice price equalization) โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาคต่าง ๆ

รัฐมนตรีประสานงานด้านความมั่นคงทางอาหารของอินโดนีเซียเปิดเผยว่า รัฐบาลมีแผนกำหนดราคาข้าวให้เป็นมาตรฐานเดียวกันในลักษณะคล้ายกับนโยบายราคาน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อให้ผู้บริโภคในพื้นที่ห่างไกลสามารถซื้อข้าวในราคาเดียวกับประชาชนในเมืองใหญ่ นโยบายดังกล่าวจะได้รับการสนับสนุนจาก Bulog (องค์การโลจิสติกส์ของรัฐ) ซึ่งจะนำกำไรที่จัดสรรไว้มาใช้ในการอุดหนุนต้นทุนการกระจายสินค้าไปยังพื้นที่ห่างไกล

ในระยะเริ่มต้น นโยบายนี้จะครอบคลุมเฉพาะข้าว ซึ่งเป็นสินค้าอุปโภคบริโภคหลัก (staple commodity) ขณะที่สินค้าอาหารประเภทอื่นจะยังคงกำหนดราคาตามกลไกตลาด

นาย Hasan ย้ำว่า สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของอินโดนีเซียยังคงอยู่ในระดับแข็งแกร่ง โดยปริมาณสำรองข้าวของประเทศอยู่ที่ระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 4.7 ล้านตัน นอกจากนี้ ยังระบุเพิ่มเติมว่า อุปทานสินค้าอุปโภคบริโภคที่สำคัญอื่น ๆ เช่น ปลา ไก่ และไข่ ยังคงมีเสถียรภาพเพียงพอ

แม้จะมีความกังวลเกี่ยวกับเหตุการณ์สภาพอากาศรุนแรง เช่น ปรากฏการณ์ El Niño ตลอดจนความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ในระดับโลก รัฐบาลอินโดนีเซียยังคงมีความเชื่อมั่นต่อแนวโน้มอุปทานข้าวของประเทศ โดยคาดว่าผลผลิตภายในประเทศต่อปีจะอยู่ที่ประมาณ 30 ล้านตัน ซึ่งต่ำกว่าระดับการบริโภคที่ประมาณ 32 ล้านตันเล็กน้อย แต่ได้รับการชดเชยด้วยปริมาณสำรองที่อยู่ในระดับสูง

เจ้าหน้าที่ภาครัฐคาดการณ์ว่า ระดับสต็อกข้าวในปัจจุบันจะเพียงพอสำหรับการรักษาเสถียรภาพด้านอุปทานและราคาไปจนถึงอย่างน้อยปลายปี 2027 โดยรัฐบาลยังคงให้ความสำคัญกับสวัสดิภาพของประชาชนเป็นลำดับแรก ท่ามกลางภาวะความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ที่มา *Oryza.com*

ญี่ปุ่น

ตามรายงานของสำนักข่าว Kyodo News ระบุว่า ประเทศญี่ปุ่น (Japan) ได้ยกเลิกนโยบายเดิมที่มุ่งขยายการผลิตข้าวอย่างเป็นทางการ และหันมาใช้กรอบนโยบายใหม่ภายใต้หลักการ “ผลิตตามอุปสงค์” (produce according to demand) ตามการแก้ไขกฎหมายอาหาร (Food Law) ฉบับล่าสุด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันภาวะการผลิตล้นตลาด หลีกเลี่ยงแรงกดดันต่อราคาข้าว และรักษาเสถียรภาพของตลาดโดยรวม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถือเป็นจุดเปลี่ยนเชิงนโยบายที่สำคัญจากแนวทางของรัฐบาลชุดก่อน ซึ่งมุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิตเพื่อตอบสนองต่อความกังวลด้านอุปทานในช่วงที่ผ่านมา

ภายใต้กฎหมายฉบับปรับปรุง รัฐบาลจะส่งเสริมให้การผลิตข้าวสอดคล้องกับระดับอุปสงค์ที่แท้จริง ขณะเดียวกันได้มอบความรับผิดชอบให้ผู้ผลิตเป็นผู้ปรับระดับการผลิตให้เหมาะสมด้วยตนเอง แนวทางดังกล่าวส่งผลให้ระบบการปรับปริมาณการผลิตแบบเดิม ซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานว่าการบริโภคข้าวมีแนวโน้มลดลง ถูกยกเลิกโดยปริยาย อย่างไรก็ตาม กรอบนโยบายใหม่นี้ยังคงมีความยืดหยุ่น โดยเปิดโอกาสให้สามารถเพิ่มการผลิตได้หากอุปสงค์ขยายตัว ไม่ว่าจะมาจากการเติบโตของการส่งออกหรือการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริโภค

การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การนำระบบการสำรองข้าวโดยภาคเอกชนเข้ามาใช้ควบคู่กับระบบของภาครัฐ แม้ว่ารัฐบาลจะยังคงถือครองสต็อกเชิงยุทธศาสตร์ แต่ผู้ประกอบการรายใหญ่ในภาคเอกชนจะถูกกำหนดให้ต้องถือครองสต็อกข้าวส่วนหนึ่งของประเทศ โดยประมาณ 200,000 ตัน จากสต็อกข้าวรวม 1 ล้านตัน มาตรการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มความรวดเร็วในการระบายสินค้าเข้าสู่ตลาดในช่วงที่เกิดภาวะขาดแคลน ทั้งนี้ หากผู้ประกอบการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของภาครัฐในการระบายสต็อก อาจเผชิญบทลงโทษ เช่น ค่าปรับสูงสุดถึง 100 ล้านเยน (ประมาณ 626,225 ดอลลาร์สหรัฐ) รวมถึงการเปิดเผยรายชื่อบริษัทต่อสาธารณะ

นอกจากนี้ การแก้ไขกฎหมายยังมุ่งเสริมสร้างความโปร่งใสของตลาดและการรายงานข้อมูล โดยกำหนดให้ผู้รวบรวมและผู้จัดจำหน่ายต้องรายงานระดับสินค้าคงคลังและราคาธุรกรรมอย่างสม่ำเสมอ มาตรการดังกล่าวเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อวิกฤต “ข้าวแรวะ” (Reiwa rice crisis) ซึ่งที่ผ่านมา รัฐบาลประสบความยากลำบากในการประเมินสถานการณ์อุปสงค์และอุปทานอย่างแม่นยำ ส่งผลให้เกิดภาวะขาดแคลนและราคาพุ่งสูง

โดยสรุป นโยบายใหม่นี้สะท้อนถึงการเปลี่ยนผ่านจากการบริหารจัดการข้าวที่ขับเคลื่อนโดยอุปทาน (supply-driven) ไปสู่ระบบที่ขับเคลื่อนโดยอุปสงค์ (demand-driven) โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสมดุลระหว่างเสถียรภาพด้านราคา ความยืดหยุ่นของอุปทาน และการกำกับดูแลตลาดที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะภายหลังความผันผวนในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งมีสาเหตุจากผลผลิตที่ได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศร้อนจัด และอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นจากภาคการท่องเที่ยว

รายงานจากสำนักข่าว The Asahi Shimbun ระบุว่า ราคาข้าวเปลือกเฉลี่ยของญี่ปุ่นได้ปรับลดลงต่ำกว่า 4,000 เยน (ประมาณ 25.16 ดอลลาร์สหรัฐ) ต่อถุงขนาด 5 กิโลกรัมเป็นครั้งแรกในรอบกว่า 6 เดือน โดยลดลงมาอยู่ที่ 3,980 เยน (ประมาณ 25.04 ดอลลาร์สหรัฐ) ในช่วงกลางเดือนมีนาคมที่ผ่านมา อันเป็นผลมาจากภาวะอุปทานส่วนเกินที่เพิ่มขึ้นควบคู่กับความต้องการบริโภคที่อ่อนตัว

ราคาข้าวปรับตัวลดลงต่อเนื่องเป็นสัปดาห์ที่ 5 ติดต่อกัน โดยมีปัจจัยหลักจากผลผลิตที่เพิ่มขึ้นจากฤดูกาลเก็บเกี่ยวในปีที่ผ่านมา รวมถึงการที่ผู้จัดจำหน่ายปรับลดราคาเพื่อป้องกันการสะสมของสินค้าคงคลังส่วนเกิน โดยเฉพาะในช่วงก่อนสิ้นปีงบประมาณในเดือนมีนาคม

แม้ว่าราคาจะปรับตัวลดลงในระยะล่าสุด แต่ระดับราคาข้าวยังคงสูงกว่าค่าเฉลี่ยในอดีตอย่างมีนัยสำคัญ โดยเกือบเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าเมื่อเทียบกับช่วงสองปีก่อนหน้า ภายหลังจากการปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วที่เริ่มต้นตั้งแต่กลางปี 2024 ทั้งนี้ การระบายสต็อกข้าวของภาครัฐเคยช่วยบรรเทาระดับราคาในช่วงหนึ่ง อย่างไรก็ตาม เมื่อปริมาณข้าวหมุนเวียนในตลาดลดลง ราคา ก็กลับมาปรับสูงขึ้นเหนือระดับ 4,000 เยนอีกครั้งในช่วงต้นปีนี้

ในระยะข้างหน้า หน่วยงานด้านการเกษตรของญี่ปุ่นคาดการณ์ว่า ความไม่สมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยมีการปรับลดคาดการณ์ความต้องการบริโภคของ ขณะที่ระดับการผลิตยังคงอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ส่งผลให้ปริมาณสินค้าคงคลังในภาคเอกชนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเกินระดับที่เหมาะสมตลอดช่วงปีหน้า นอกจากนี้ แนวโน้มการเพาะปลูกที่ยังอยู่ในระดับสูงยังสะท้อนถึงความเป็นไปได้ที่ภาวะอุปทานส่วนเกินจะขยายตัวต่อเนื่อง ซึ่งอาจก่อให้เกิดแรงกดดันด้านราคาต่อเนื่องในระยะยาว และกระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตออกจากข้าวบริโภค (table rice) ไปสู่สินค้าเกษตรประเภทอื่นในอนาคต

สำนักข่าว Nippon รายงานว่า กลุ่มสหกรณ์การเกษตรของญี่ปุ่น (Japan Agricultural Cooperatives (JA)) ได้แสดงความกังวลว่า ความตึงเครียดที่ทวีความรุนแรงขึ้นในภูมิภาคตะวันออกกลาง อาจส่งผลกระทบต่อการเก็บเกี่ยวข้าวในฤดูใบไม้ร่วงที่กำลังจะมาถึงของประเทศ

ความเสี่ยงหลักอยู่ที่ความเป็นไปได้ของการขาดแคลนเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อทั้งกระบวนการเก็บเกี่ยวและขั้นตอนหลังการเก็บเกี่ยว เช่น การอบแห้งข้าว

แม้ว่าเชื้อเพลิงและปุ๋ยสำหรับการเพาะปลูกในฤดูใบไม้ผลิจะได้รับการจัดเตรียมไว้เรียบร้อยแล้ว แต่ความไม่แน่นอนของอุปทานหลังเดือนมิถุนายนยังคงเป็นประเด็นที่น่ากังวล ส่งผลให้เกิดคำถามว่าเกษตรกรจะมีเชื้อเพลิงเพียงพอสำหรับช่วงฤดูเก็บเกี่ยวซึ่งเป็นช่วงเวลาสำคัญหรือไม่

นอกจากนี้ ราคาปุ๋ยมีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น โดยได้รับแรงผลักดันจากราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลก โดยเฉพาะยูเรีย (urea) และวัตถุดิบที่เกี่ยวข้องกับไนโตรเจน ซึ่งอาจส่งผลให้ต้นทุนการผลิตโดยรวมเพิ่มขึ้น รวมถึงต้นทุนวัสดุอื่นๆ เช่น บรรจุภัณฑ์ข้าว

โดยสรุป รายงานดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ โดยเฉพาะในภูมิภาคผู้ผลิตพลังงาน สามารถส่งผ่านผลกระทบต่อภาคเกษตรของญี่ปุ่น ผ่านต้นทุนปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้นและความไม่แน่นอนด้านอุปทาน ซึ่งอาจส่งผลต่อปริมาณผลผลิตและระดับราคาข้าวในช่วงปลายปีอย่างมีนัยสำคัญ

ที่มา *Oryza.com*

เกาหลีใต้

หน่วยงานกระทรวงเกษตรของสหรัฐอเมริกา (United States Department of Agriculture: USDA) ได้เผยแพร่รายงานดุลข้าวล่าสุดของเกาหลีใต้โดยสะท้อนแนวโน้มเชิงโครงสร้างที่สำคัญของภาคข้าว ดังนี้

ภาพรวมภาคการผลิต (Production Outlook) ภาคข้าวของเกาหลีใต้ในปีการตลาด 2026/27 ยังคงอยู่ในแนวโน้มหดตัวเชิงโครงสร้างอย่างต่อเนื่อง โดยคาดว่าผลผลิตข้าวจะอยู่ที่ประมาณ 3.5 ล้านตัน

การลดลงดังกล่าวมีสาเหตุจากนโยบายภาครัฐที่ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกไปสู่พืชทางเลือกที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า เช่น ข้าวสาลีและข้าวโพด ควบคู่กับการลดลงอย่างค่อยเป็นค่อยไปของพื้นที่เกษตรกรรมโดยรวม (arable land) ส่งผลให้พื้นที่ปลูกข้าวลดลงอย่างต่อเนื่อง

อุปสงค์และการบริโภค (Demand & Consumption) การบริโภคข้าวในประเทศยังคงอยู่ในแนวโน้มลดลงระยะยาว สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างประชากรและพฤติกรรมบริโภค โดยการบริโภคต่อหัว

ลดลงเหลือ 53.9 กิโลกรัมในปี 2025 ผู้บริโภคหันไปนิยมอาหารที่ทำจากข้าวสาลี เนื้อสัตว์ และอาหารแปรรูปที่สะดวกมากขึ้น

แม้ว่าความต้องการจากภาคอุตสาหกรรมแปรรูปและการใช้เป็นอาหารสัตว์บางส่วนจะช่วยพยุงอุปสงค์ แต่โดยรวมการบริโภคอยู่ในระดับทรงตัวถึงลดลงเล็กน้อยที่ประมาณ 4.0 ล้านตัน

ด้านการนำเข้า (Imports) การนำเข้าข้าวของเกาหลีใต้ยังคงมีเสถียรภาพที่ประมาณ 408,000 ตันต่อปี สอดคล้องกับพันธกรณีภายใต้กรอบขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ในรูปแบบโควตาภาษี (Tariff-Rate Quota: TRQ)

การนำเข้าภายในโควตา: อัตราภาษีต่ำประมาณ 5% ขณะที่การนำเข้านอกโควตา: อัตราภาษีสูงกว่า 500% (ประมาณ 513%) ซึ่งมีผลจำกัดการนำเข้าเพิ่มเติมอย่างมีนัยสำคัญ

ในส่วนของปริมาณ TRQ: ประมาณ 390,000 ตัน ถูกจัดสรรในรูปแบบโควตาเฉพาะรายประเทศ (Country-Specific Quotas: CSQs) ให้กับประเทศผู้ส่งออกหลัก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา จีน เวียดนาม ไทย ออสเตรเลีย ส่วนที่เหลือประมาณ 20,000 ตัน เปิดให้แข่งขันภายใต้หลักการประเทศที่ได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม (Most-Favored-Nation: MFN) ระบบดังกล่าวช่วยสร้างเสถียรภาพด้านปริมาณนำเข้า ขณะเดียวกันยังคงปกป้องผู้ผลิตภายในประเทศ

ด้านการส่งออก (Exports) การส่งออกข้าวของเกาหลีใต้ยังคงอยู่ในระดับต่ำมาก เนื่องจากขาดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก และนโยบายรัฐให้ความสำคัญกับการรักษาเสถียรภาพตลาดภายในประเทศเป็นหลัก

แนวโน้มราคา (Price Trends) ราคาข้าวภายในประเทศปรับตัวขึ้นแตะระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวปี 2025 และมีแนวโน้มทรงตัวในระดับสูงต่อเนื่อง โดยได้รับแรงสนับสนุนจากอุปทานที่ตึงตัวมากขึ้น การบริหารจัดการระดับการผลิตโดยภาครัฐ

บทบาทนโยบายภาครัฐ (Policy Framework) นโยบายของภาครัฐยังคงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางของภาคข้าว โดยมีมาตรการสำคัญ ได้แก่ การลดปริมาณการผลิตข้าว การสนับสนุนรายได้เกษตรกร การบริหารจัดการสต็อกผ่านการจัดซื้อโดยรัฐ การประมูล และการนำข้าวส่วนเกินไปใช้ในภาคอาหารสัตว์หรืออุตสาหกรรมแปรรูป

สต็อกและเสถียรภาพตลาด (Stocks & Market Stability) แม้ว่าการผลิตจะลดลง แต่ระดับสต็อกข้าวยังคงอยู่ในเกณฑ์บริหารจัดการได้ อย่างไรก็ตาม ยังมีการสะสมสต็อกบางส่วน โดยเฉพาะข้าวนำเข้า อันเนื่องมาจากการระบายสินค้าผ่านการประมูลที่ล่าช้า

ที่มา *Oryza.com*

จีน

รายงานจากสำนักงานบริการการเกษตรต่างประเทศของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA Foreign Agricultural Service) และ China Briefing ระบุว่าสำนักงานศุลกากรแห่งประเทศจีน (General Administration of Customs of China) ได้ประกาศใช้กฎศีกาฉบับที่ 280 (Decree 280) ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2026 โดยกำหนดให้มีระบบการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตอาหารในต่างประเทศที่ส่งออกมายังจีนในรูปแบบ “อิงความเสี่ยง” (risk-based registration system)

กฎระเบียบดังกล่าวได้จัดประเภทสินค้าอาหารและผู้ประกอบการตามระดับความเสี่ยง โดยพิจารณาจากปัจจัยสำคัญ อาทิ แหล่งที่มาของวัตถุดิบ วิธีการแปรรูป ประวัติด้านความปลอดภัยอาหาร และรูปแบบการบริโภค สินค้าในกลุ่มความเสี่ยงสูง เช่น เนื้อสัตว์ ผลิตภัณฑ์นม สินค้าสัตว์น้ำ น้ำมันบริโภค และอาหารเพื่อสุขภาพ จำเป็นต้องได้รับการเสนอชื่ออย่างเป็นทางการ (official recommendation) จากหน่วยงานกำกับดูแลที่มีอำนาจของประเทศผู้ส่งออก ขณะที่สินค้าในกลุ่มความเสี่ยงต่ำสามารถดำเนินการขึ้นทะเบียนด้วยตนเองผ่านกระบวนการที่เรียบง่ายกว่า

กฎภูมิกาลฉบับนี้ยังได้กำหนดกรอบการขึ้นทะเบียนแบบหลายระดับ (tiered registration framework) ซึ่งเปิดให้เลือกใช้หลายช่องทาง ได้แก่ การเสนอชื่อโดยหน่วยงานรัฐ การขึ้นทะเบียนด้วยตนเอง และกลไกการขึ้นทะเบียนแบบบัญชีรายชื่อ (list-based registration) สำหรับประเทศที่ได้รับการยอมรับว่ามีระบบความปลอดภัยอาหารที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังได้ขยายขอบเขตการกำกับดูแลให้ครอบคลุมถึงสถานที่จัดเก็บสินค้าในต่างประเทศ โดยเฉพาะคลังสินค้าห้องเย็นสำหรับผลิตภัณฑ์จากสัตว์และสัตว์น้ำ สะท้อนถึงการเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ยิ่งไปกว่านั้น กฎภูมิกาลฉบับที่ 280 ยังได้ยกระดับข้อกำหนดด้านการสำแดงข้อมูลการนำเข้าและการตรวจสอบย้อนกลับ (traceability) โดยกำหนดให้ต้องรายงานหมายเลขการขึ้นทะเบียนและวัตถุประสงค์การใช้สินค้าที่ถูกต้อง ณ จุดผ่านพิธีการศุลกากร การไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด เช่น การสำแดงข้อมูลไม่ถูกต้องหรือเป็นเท็จ อาจส่งผลให้สินค้าถูกปฏิเสธการนำเข้า หรือถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย

ระบบดังกล่าวได้รับการสนับสนุนผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ China Import Food Enterprise Registration system ซึ่งเปิดโอกาสให้ภาคธุรกิจสามารถยื่นคำขอ ติดตามสถานะ และเข้าถึงข้อมูลด้านกฎระเบียบได้อย่างสะดวก

โดยสรุป กรอบการกำกับดูแลใหม่นี้สะท้อนถึงการปรับเปลี่ยนนโยบายของจีนไปสู่ระบบความปลอดภัยอาหารที่มีความยืดหยุ่นและอิงความเสี่ยงมากยิ่งขึ้น (dynamic risk-based food safety regime) โดยผลานการกำกับดูแลที่เข้มงวดสำหรับสินค้าที่มีความเสี่ยงสูงเข้ากับการอำนวยความสะดวกสำหรับสินค้าความเสี่ยงต่ำ ทั้งนี้ มีเป้าหมายเพื่อยกระดับการควบคุมความปลอดภัยอาหาร เพิ่มประสิทธิภาพด้านกฎระเบียบ และสร้างควมรับผิดชอบตลอดห่วงโซ่อุปทานสำหรับสินค้าอาหารนำเข้าสู่ตลาดจีนอย่างครบวงจร

ที่มา *Oryza.com*

อินเดีย

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาส่งออกข้าวของอินเดียอยู่ในระดับทรงตัว เนื่องจากอุปทานที่มีอยู่ในระดับเพียงพอสามารถชดเชยการปรับตัวขึ้นเล็กน้อยของอุปสงค์ โดยราคาข้าวหึ่ง (parboiled rice) 5% ของอินเดีย อยู่ที่ระดับ 344-350 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ซึ่งทรงตัวจากสัปดาห์ก่อนหน้า ขณะที่ราคาข้าวขาว 5% อยู่ที่ 338-344 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

ผู้ค้ารายหนึ่งจากกรุง New Delhi เปิดเผยว่า อุปสงค์เริ่มมีสัญญาณฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป อย่างไรก็ตาม ผู้ซื้อจำนวนมากยังคงชะลอการสั่งซื้อ โดยรอให้ค่าระวางขนส่งปรับลดลงก่อน

สำนักข่าว The Times of India รายงานว่า รัฐบาลจีนได้มีคำสั่งระงับใบอนุญาตนำเข้าของผู้ส่งออกข้าวจากอินเดีย (India) จำนวน 3 ราย ภายหลังการปฏิเสธรับมอบสินค้าข้าวที่ตรวจพบว่ามีสารปนเปื้อนของสิ่งมีชีวิต

ดัดแปลงพันธุกรรม (genetically modified organism: GMO) โดยบริษัทที่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ Shriram Food Industry Ltd ใน Nagpur บริษัท Spone Enterprises Pvt Ltd ใน Raipur และบริษัท NM Foodimpex Pvt Ltd ในรัฐ Haryana ซึ่งถือเป็นกรณีการระงับลักษณะนี้ครั้งแรกในช่วงหลายปีที่ผ่านมา และได้สร้างความกังวลในวงกว้างต่อภาคการส่งออกข้าวของอินเดีย

ประเด็นปัญหาดังกล่าวเริ่มต้นขึ้นเมื่อเดือนที่ผ่านมา เมื่อทางการจีนได้ส่งคืนสินค้าข้าวหัก (broken rice) ที่นำเข้าจากอินเดีย แม้ว่าสินค้านี้ได้รับการรับรองว่าปลอดจีเอ็มโอ (non-GMO) จากหน่วยงานของรัฐจีนก่อนการส่งออกแล้วก็ตาม ความไม่สอดคล้องกันระหว่างผลการรับรองก่อนการส่งออก (pre-shipment certification) กับผลการตรวจสอบของจีนภายหลัง ได้ก่อให้เกิดความไม่แน่นอนในหมู่ผู้ส่งออก และนำไปสู่การทบทวนกรณีดังกล่าวอย่างเป็นทางการ

ในปัจจุบัน ทางการจีนได้ร้องขอให้หน่วยงานพัฒนาการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของอินเดีย (Agricultural and Processed Food Products Export Development Authority: APEDA) เข้าตรวจสอบสถานประกอบการของผู้ส่งออกที่เกี่ยวข้อง โดยคำสั่งระงับใบอนุญาตดังกล่าวจะยังคงมีผลบังคับใช้จนกว่าการสอบสวนจะแล้วเสร็จ ซึ่งอาจใช้ระยะเวลาพอสมควร และส่งผลให้การส่งออกของบริษัทเหล่านี้ต้องหยุดชะงักลงเป็นการชั่วคราว

มาตรการดังกล่าวก่อให้เกิดข้อถกเถียงอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากอินเดียไม่มีนโยบายอนุญาตให้มีการเพาะปลูกข้าวเปลือกดัดแปลงพันธุกรรมในเชิงพาณิชย์ (commercial cultivation of GMO paddy) จึงเกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับแหล่งที่มาของการปนเปื้อน ทั้งนี้ ผู้ส่งออกให้เหตุผลว่า โรงสีข้าวทำหน้าที่เพียงแปรรูปข้าวเปลือก (paddy processing) เท่านั้น และปัญหาดังกล่าวอาจเกิดขึ้นในระดับเมล็ดพันธุ์หรือกระบวนการเพาะปลูก มากกว่าที่จะเป็นความรับผิดชอบของผู้ส่งออกโดยตรง

ขณะเดียวกัน ผู้ค้าบางส่วนยังตั้งข้อสังเกตถึงความเป็นไปได้ของอคติทางการค้า (trade bias) โดยระบุว่าจีนกำหนดเงื่อนไขเข้มงวดด้านการปลอดจีเอ็มโอเฉพาะกับข้าวจากอินเดีย ในขณะที่ไม่ได้มีการบังคับใช้ข้อกำหนดในลักษณะเดียวกันกับการนำเข้าจากประเทศอื่น เช่น ปากีสถาน (Pakistan)

โดยภาพรวม พัฒนาการดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการค้าข้าวของอินเดียในตลาดโลก โดยเฉพาะในกลุ่มข้าวหัก ซึ่งจีนถือเป็นหนึ่งในผู้นำเข้ารายสำคัญของตลาดดังกล่าว

สำนักข่าว Business Standard รายงานว่า การส่งออกข้าวของอินเดีย ปรับตัวลดลงอย่างมีนัยสำคัญในปีงบประมาณ 2025/26 (เมษายน 2025 – มีนาคม 2026) สะท้อนถึงภาวะอุปสงค์โลกที่อ่อนแรงลง รวมถึงแรงกดดันด้านราคา โดยมูลค่าการส่งออกโดยรวมอยู่ที่ประมาณ 11.52 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลง 7.5% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน (year-on-year) สาเหตุหลักมาจากรายได้ต่อหน่วย (realization) ที่ลดลง โดยเฉพาะในกลุ่มข้าวบาสมาดิ

แนวโน้มการชะลอตัวมีความชัดเจนมากขึ้นในช่วงปลายปี โดยในเดือนมีนาคม 2026 การส่งออกข้าวลดลงมากกว่า 15% เมื่อเทียบรายปี สะท้อนถึงผลกระทบจากอุปสงค์ที่ซบเซาและความผันผวนของตลาดโลก

หนึ่งในปัจจัยสำคัญที่อยู่เบื้องหลังการปรับลดลงดังกล่าว คือวิกฤตการณ์ในภูมิภาคตะวันออกกลางซึ่งส่งผลกระทบต่อการขนส่งสินค้าไปยังหนึ่งในตลาดส่งออกข้าวหลักของอินเดีย ความไม่แน่นอนในภูมิภาคดังกล่าวได้รบกวนกระแสการค้า (trade flows) และทำให้การส่งมอบสินค้าล่าช้า ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกโดยรวมลดลง

นอกจากนี้ การแข่งขันด้านราคาในตลาดโลกที่ทวีความรุนแรงขึ้น ประกอบกับความสนใจในการซื้อที่อยู่ในระดับต่ำ ยังเป็นปัจจัยที่กดดันแนวโน้มการส่งออก แม้อินเดียจะยังคงเป็นหนึ่งในผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญของโลก แต่ภาคอุตสาหกรรมยังคงเผชิญความท้าทายในการรักษาระดับรายได้จากการส่งออก

ในทางตรงกันข้าม สินค้าเกษตรกลุ่มอื่น เช่น ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ (marine products) กลับมีผลการดำเนินงานที่ดีกว่า สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะที่ไม่สม่ำเสมอของผลการส่งออกภาคเกษตรของอินเดียในปีงบประมาณ 2025/26

สำนักข่าว The Hindu Business Line รายงานว่า ประเทศจีนกลับมานำเข้าข้าวหักจากอินเดียอีกครั้ง เนื่องจากราคาข้าวของอินเดียยังคงสามารถแข่งขันได้สูงที่สุด ขณะที่การนำเข้าของรัฐบาลจีนเกิดขึ้นท่ามกลางข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการปนเปื้อนของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม (GMO) ในสินค้าจากอินเดีย

ทั้งนี้ ประเทศจีนได้กลับมานำเข้าข้าวหักจากอินเดียอีกครั้ง แมื่อก่อนหน้านี้จะปฏิเสธสินค้าหลายล็อต โดยอ้างถึงการตรวจพบสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม (Genetically Modified Organisms: GMO)

อย่างไรก็ตาม ต้นทุนการขนส่งสินค้าปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ หลังจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเรือ (bunker fuel) ซึ่งใช้ในการขับเคลื่อนเรือพาณิชย์ ปรับตัวสูงขึ้นถึง 50% อันเป็นผลมาจากสถานการณ์สงครามใน Iran

นาย BV Krishna Rao ประธานสมาคมผู้ส่งออกข้าวอินเดีย (The Rice Exporters Association of India (TREA)) เปิดเผยว่า การส่งออกข้าวของอินเดียยังคงดำเนินไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก นอกเหนือจากจีน โดยราคาข้าวหักอยู่ที่ 300–310 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (f.o.b.) แต่ต้นทุนค่าระวางตู้คอนเทนเนอร์เพิ่มสูงขึ้นจากการปรับขึ้นของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเรือ

ด้าน M Madan Prakash กรรมการบริษัทในเครือ Rajathi Group of Companies ซึ่งตั้งอยู่ในเมือง Chennai และดำเนินธุรกิจส่งออกสินค้าเกษตร ระบุว่า จีนยังคงซื้อข้าวหักจากอินเดีย แต่ค่าขนส่งตู้คอนเทนเนอร์ขนาด 20 ฟุตอยู่ที่ 75–80 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน แม้จะยังไม่มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมสงครามเพิ่มเติม

ทั้งนี้ สงครามในอิหร่านยังไม่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาติ (non-basmati rice) ของอินเดียมากนัก อย่างไรก็ตาม การส่งออกข้าวบาสมาติกลับประสบปัญหา โดยเฉพาะในตลาดตะวันออกกลาง

โดยประเทศจีนเริ่มนำเข้าข้าวหักจากอินเดียอีกครั้งหลังปี 2022 โดยในช่วงปี 2021–22 จีนได้นำเข้าข้าวหักจากอินเดีย ในปริมาณสูงเป็นประวัติการณ์ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลอินเดียได้สั่งห้ามส่งออกข้าวหักในปี 2022 เนื่องจากความกังวลเกี่ยวกับภาวะขาดแคลนอุปทานภายในประเทศ จากผลกระทบของสภาพอากาศต่อผลผลิต

การกลับมานำเข้าของจีนในครั้งนี้นับว่าสร้างความประหลาดใจ เนื่องจากก่อนหน้านี้เพียงสองเดือน จีนได้หยิบยกประเด็นการปนเปื้อน GMO ในข้าวจากอินเดียขึ้นมา แม้ว่าสินค้าดังกล่าวจะได้รับการตรวจสอบและอนุมัติจากหน่วยงานของจีนแล้วก็ตาม และจีนยังได้ปฏิเสธการนำเข้าสินค้าหลายล็อต

ทั้งนี้ ราคาข้าวของอินเดียในปัจจุบันมีความสามารถในการแข่งขันสูง เนื่องจากภาวะอุปทานตึงตัวได้ผลักดันราคาข้าวจากไทย เวียดนาม และปากีสถาน ให้ปรับตัวสูงขึ้น

โดยข้าวขาว 5% ของอินเดียมีราคาอยู่ที่ 335–339 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ซึ่งถือว่าต่ำที่สุดในตลาดโลก เมื่อเทียบกับไทยที่ 423 ดอลลาร์สหรัฐ เวียดนามที่ 344–348 ดอลลาร์สหรัฐ และปากีสถานที่ 345–349 ดอลลาร์สหรัฐ

นาย S Chandrasekaran นักวิเคราะห์การค้าจากกรุงนิวเดลีระบุว่า ผลผลิตข้าวเปลือกของไทยและเวียดนามจะออกสู่ตลาดในช่วงปลายเดือนนี้ ทำให้ราคาข้าวอาจเริ่มปรับลดลงในช่วงปลายเดือนนี้หรือต้นเดือนเมษายน อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงจากปรากฏการณ์ซูเปอร์ El Niño อาจจำกัดการปรับลดลงของราคา

โดยทั่วไป ปรากฏการณ์เอลนีโญมักก่อให้เกิดภาวะแห้งแล้งและช่วงเวลาที่ฝนทิ้งช่วงยาวนานในภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะในประเทศ เช่น อินเดีย ไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม

ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐของมาเลเซียได้เริ่มเตรียมมาตรการรองรับความเสี่ยงดังกล่าว ขณะที่ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังเตรียมรับมือกับความเป็นไปได้ของความขัดแย้งระหว่างจีน และไต้หวัน

นาย BV Krishna Rao ระบุเพิ่มเติมว่า อุปสงค์ข้าวในตลาดโลกยังคงอยู่ในระดับปกติ ขณะที่ผลผลิตข้าวนาปรัง (rabi paddy) ของอินเดียมีความสมบูรณ์และอยู่ในเกณฑ์ดี โดยคาดว่าผลผลิตจะออกมาในระดับสูง

หนึ่งในปัจจัยสำคัญคือ พื้นที่ทางตอนใต้ของอินเดียไม่ได้รับผลกระทบจากฝนที่ตกนอกฤดูฤดูกาลและพายุลูกเห็บ ซึ่งเกิดขึ้นในบางพื้นที่ของภาคเหนือในเดือนมีนาคม และส่งผลให้ผลผลิตข้าวสาลีได้รับความเสียหาย

เดิมที ทางคาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวสาลีจะอยู่ที่ 120 ล้านตัน แต่ปัจจุบันมีแนวโน้มลดลงประมาณ 5-10% ในทางกลับกัน การผลิตข้าวของอินเดียคาดว่าจะสูงกว่าระดับสถิติเดิมที่ 150 ล้านตัน สำหรับปีเพาะปลูก 2025-26 ซึ่งสิ้นสุดในเดือนมิถุนายน

ทั้งนี้ S Chandrasekaran ยังระบุว่า นอกจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเร็วแล้ว ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความไม่แน่นอน และส่งผลให้ราคาสินค้าในตลาดปรับตัวเพิ่มขึ้น

ก่อนหน้านี้มีรายงานว่า ภาคการส่งออกข้าวบาสมาดิของอินเดีย กำลังเผชิญภาวะหยุดชะงักอย่างรุนแรง อันเนื่องมาจากวิกฤตการณ์ที่ดำเนินอยู่ในช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ซึ่งถือเป็นหนึ่งในเส้นทางเดินเรือที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์สูงที่สุดของโลก

ตามการประเมินของผู้เชี่ยวชาญตลาด นายอภิเชก โกวิลการ์ (Abhishek Govilkar) ระบุว่า ขณะนี้มีสินค้าข้าวบาสมาดิปริมาณเกือบ 4 แสนตัน (400,000 ตัน) ติดค้างอยู่ในระบบขนส่ง โดยบางส่วนยังคงค้างอยู่ที่ท่าเรือในอินเดีย (Indian ports) และบางส่วนถูกระงับระหว่างการขนส่ง โดยยังไม่มีกำหนดเวลาการส่งมอบที่ชัดเจน

ขนาดของผลกระทบดังกล่าวถือว่ารุนแรงอย่างมีนัยสำคัญ โดยปริมาณการจราจรทางเรือผ่านช่องแคบฮอร์มุซลดลงมากกว่าร้อยละ 90 จากระดับปกติประมาณ 130-150 ลำต่อวัน เหลือเพียง 10-11 ลำต่อวัน ส่งผลให้การส่งออกไปยังภูมิภาคตะวันออกกลาง (Middle East) ซึ่งเป็นตลาดหลักของข้าวบาสมาดิอินเดีย เกิดภาวะเกือบหยุดชะงักโดยสิ้นเชิง

ในด้านต้นทุนการขนส่ง ค่าระวางเรือ (freight costs) ได้ปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วประมาณร้อยละ 20-22 ภายในระยะเวลาเพียงหนึ่งเดือนเศษ ซึ่งเพิ่มแรงกดดันต่อผู้ส่งออกที่ดำเนินธุรกิจภายใต้ส่วนต่างกำไรที่จำกัด เนื่องจากไม่สามารถผลักภาระต้นทุนที่เพิ่มขึ้นไปยังผู้ซื้อได้ทั้งหมด ส่งผลให้ผู้ส่งออกต้องรับภาระขาดทุน ขณะเดียวกันเงินทุนหมุนเวียน (working capital) ถูกล็อกอยู่ในสินค้าที่ยังไม่สามารถส่งมอบได้

ประเด็นสำคัญที่ถูกเน้นย้ำจากวิกฤตครั้งนี้ คือการพึ่งพาตลาดตะวันออกกลางของอินเดียในระดับสูง โดยเฉพาะประเทศอิหร่าน (Iran) ซึ่งเพียงประเทศเดียวคิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 12-13 ของการส่งออกข้าวบาสมาดิทั้งหมดของอินเดีย ขณะที่ภูมิภาคโดยรวมถือเป็นตลาดหลักของสินค้า

อย่างไรก็ตาม การขาดตลาดทดแทน เช่น ยุโรป (Europe) หรือสหรัฐอเมริกา (United States) ไม่สามารถทำได้ในระยะสั้น เนื่องจากตลาดเหล่านี้ไม่สามารถรองรับปริมาณสินค้าขนาดใหญ่ได้ทันที อีกทั้งยังมีข้อกำหนดด้านมาตรฐานสินค้าและห่วงโซ่อุปทานที่แตกต่างกัน

แม้ในกรณีที่มีการหยุดยิงหรือคลี่คลายความตึงเครียดชั่วคราว สถานการณ์ก็ยังมีแนวโน้มไม่กลับสู่ภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากบริษัทเดินเรือยังคงมีความระมัดระวังสูง และปริมาณสินค้าค้างสะสมในระบบยังต้องใช้เวลาในการระบาย ซึ่งอาจยืดเยื้อเป็นเวลาหลายสัปดาห์หรือมากกว่านั้น

โดยสรุป วิกฤตครั้งนี้ได้สะท้อนถึงความเปราะบางเชิงโครงสร้างของยุทธศาสตร์การส่งออกสินค้าเกษตรของอินเดียโดยเฉพาะการพึ่งพาส่งออกเพียงภูมิภาคเดียวและเส้นทางเดินเรือสำคัญเพียงจุดเดียว ส่งผลให้ในระยะสั้นผู้ส่งออกต้องเผชิญกับความล่าช้า ต้นทุนที่สูงขึ้น และแรงกดดันทางการเงิน ขณะที่ในระยะยาว อุตสาหกรรมอาจจำเป็นต้องปรับโครงสร้างเพื่อกระจายความเสี่ยงและลดการพึ่งพาในลักษณะดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญ

สำนักข่าว Reuters รายงานว่าอินเดียมีแนวโน้มจะเผชิญปริมาณฝนมรสุมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย (below-average monsoon) ในปี 2026 จากการก่อตัวของปรากฏการณ์ El Niño ซึ่งอาจทำให้ปริมาณฝนในช่วงฤดูมรสุมสำคัญระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกันยายนลดลง

โดยทั่วไป เอลนีโญซึ่งมีลักษณะเด่นคืออุณหภูมิผิวน้ำทะเลที่สูงขึ้นในมหาสมุทรแปซิฟิกตอนกลางและตะวันออก จะส่งผลกระทบต่อรูปแบบการหมุนเวียนของบรรยากาศ และทำให้ความเข้มข้นของมรสุมในอนุทวีปอินเดียน่าอ่อนกำลังลง แม้ว่าไม่ใช่ทุกปีของเอลนีโญจะทำให้ฝนตกต่ำกว่าปกติ แต่ข้อมูลในช่วงหลังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่ชัดเจนมากขึ้น โดย 6 เหตุการณ์ล่าสุดล้วนส่งผลให้ปริมาณฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

แบบจำลองสภาพอากาศล่าสุดบ่งชี้ว่า เอลนีโญในครั้งนี้อาจมีความรุนแรง ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงต่อภาวะแห้งแล้งในหลายพื้นที่

ฤดูมรสุมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออินเดีย โดยคิดเป็นประมาณ 70% ของปริมาณน้ำฝนทั้งปี และเป็นปัจจัยหลักที่หล่อเลี้ยงภาคเกษตรกรรม ซึ่งมีสัดส่วนราว 18% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และจ้างงานประชากรเกือบครึ่งหนึ่งของประเทศ

หากปริมาณฝนลดลง อาจส่งผลให้ผลผลิตพืชสำคัญ เช่น ข้าว ฝ้าย และถั่วเหลืองลดลง รวมถึงกระทบต่อพืชฤดูหนาว เช่น ข้าวสาลีและเรพซีด (rapeseed) จากระดับความชื้นในดินที่ลดลง

ในเชิงนโยบาย รัฐบาลอินเดียอาจใช้มาตรการจำกัดการส่งออกสินค้าเกษตร เช่นเดียวกับในช่วงที่ผ่านมา พร้อมทั้งเพิ่มการนำเข้าน้ำมันพืช ได้แก่ น้ำมันปาล์มและน้ำมันถั่วเหลือง เพื่อรักษาเสถียรภาพด้านอุปทานภายในประเทศ นอกจากนี้ ปริมาณฝนที่ลดลงยังอาจส่งผลให้กำลังการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำลดลง ซึ่งคิดเป็นประมาณ 6% ของโครงสร้างพลังงานของประเทศ

ผลกระทบของมรสุมที่อ่อนกำลังยังมีนัยสำคัญต่ออัตราเงินเฟ้อและนโยบายการเงิน โดยราคาสินค้าอาหาร ซึ่งมีสัดส่วนเกือบหนึ่งในสามของดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) มีความอ่อนไหวต่อปริมาณน้ำฝนอย่างมาก หลังจากสองปีที่ผ่านมาซึ่งมีมรสุมที่ดีและช่วยให้เงินเฟ้อมีเสถียรภาพจนสามารถปรับลดอัตราดอกเบี้ยได้

อย่างไรก็ตาม หากมรสุมอ่อนกำลังในปีนี้ ประกอบกับราคาสินค้าโภคภัณฑ์โลกที่เพิ่มขึ้นจากความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ อาจทำให้อัตราเงินเฟ้อปรับตัวสูงขึ้น และอาจส่งผลให้ธนาคารกลางต้องทบทวนทิศทางนโยบายการเงิน รวมถึงความเป็นไปได้ในการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ย

แรงกดดันจากเงินเฟ้อที่สูงขึ้นและการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ชะลอตัว อาจส่งผลกระทบต่อกระแสเงินลงทุนจากต่างประเทศ และกดดันค่าเงินรูปีให้อ่อนค่าลง

ในมิติทางการเมือง ผลกระทบดังกล่าวมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน โดยภาวะเงินเฟ้อที่สูงขึ้นและแรงกดดันทางเศรษฐกิจ อาจสร้างความท้าทายต่อรัฐบาล โดยเฉพาะในช่วงก่อนการเลือกตั้งระดับรัฐที่สำคัญ เช่น ในรัฐ Uttar Pradesh

ขณะเดียวกัน รัฐบาลอาจเผชิญข้อจำกัดในการผลักภาระต้นทุนพลังงานที่เพิ่มขึ้นไปยังผู้บริโภค เนื่องจากความอ่อนไหวทางการเมือง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาระทางการคลังเพิ่มสูงขึ้นในระยะต่อไป

รายงานจากสำนักข่าว Moneycontrol ระบุว่า การคาดการณ์ปริมาณฝนมรสุมในปี 2026 ที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อพืชเศรษฐกิจบางชนิดอย่างไม่เท่าเทียมกัน โดยพืชตระกูลถั่ว (pulses) ถั่วเหลือง และฝ้ายจะได้รับผลกระทบมากกว่า ในขณะที่ข้าวมีความสามารถในการรับมือได้ดีกว่า เนื่องจากมีระบบชลประทานครอบคลุมในสัดส่วนที่สูงกว่า

พืชตระกูลถั่ว นับเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบางสูง เนื่องจากพื้นที่การผลิตส่วนใหญ่อยู่ในรัฐ Maharashtra Karnataka Rajasthan และ Madhya Pradesh ซึ่งหลายพื้นที่มีระบบชลประทานจำกัดและพึ่งพาปริมาณน้ำฝนเป็นหลัก

ในทำนองเดียวกัน ถั่วเหลืองก็เผชิญความเสี่ยงสูง โดยเฉพาะในรัฐ Maharashtra ซึ่งมีสัดส่วนการผลิตเกือบครึ่งหนึ่งของประเทศ แต่กลับมีระดับการเข้าถึงระบบชลประทานต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ฝ้ายก็อยู่ในภาวะเสี่ยงเช่นกัน โดยเฉพาะในพื้นที่เดียวกัน แม้ว่า Gujarat จะมีระบบชลประทานที่ดีกว่าและช่วยบรรเทาผลกระทบได้บางส่วน

ในทางตรงกันข้าม การผลิตข้าวมีความยืดหยุ่นมากกว่า เนื่องจากส่วนสำคัญของผลผลิตมาจากรัฐที่มีระบบชลประทานที่พัฒนาแล้ว เช่น Uttar Pradesh และ West Bengal อย่างไรก็ตาม บางพื้นที่ เช่น Chhattisgarh และ Odisha ยังคงมีความเปราะบางจากข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานน้ำ

ทั้งนี้ การคาดการณ์ของ India Meteorological Department ที่ระบุว่าปริมาณฝนมรสุมจะอยู่ที่เพียง 92% ของค่าเฉลี่ยระยะยาว (long-period average) ซึ่งถือว่าต่ำที่สุดในรอบเกือบ 26 ปี ได้ก่อให้เกิดความกังวลต่อผลผลิตทางการเกษตรที่อาจลดลง อุปสงค์ในชนบทที่อ่อนตัวลง และแรงกดดันด้านเงินเฟ้ออาหารที่เพิ่มขึ้น โดยมีความเป็นไปได้ว่าอัตราเงินเฟ้อในปีงบประมาณ 2027 (FY27) อาจปรับตัวสูงเกินระดับ 4.5% ได้

สำนักข่าว Bloomberg รายงานว่า การประมูลนำเข้ายูเรียครั้งล่าสุดของประเทศอินเดียได้รับข้อเสนอในระดับราคาสูงผิดปกติ โดยแตะเกือบ 1,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน สะท้อนถึงแรงกดดันด้านต้นทุนปุ๋ยในตลาดโลกที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ อันเป็นผลจากสถานการณ์สงครามในอิหร่าน

อินเดียซึ่งเป็นผู้นำเข้าปุ๋ยไนโตรเจนรายใหญ่ที่สุดของโลก ได้รับข้อเสนอราคายูเรียในช่วง 935-1,136 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ซึ่งสูงกว่าระดับก่อนเกิดความขัดแย้งที่ประมาณ 490 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันสำหรับอุปทานจากตะวันออกกลางเกือบสองเท่า

การเข้าร่วมประมูลจากผู้จำหน่ายมากกว่า 20 ราย รวมถึง Aramco Trading Co. และ Ameropa Asia ส่งผลให้ปริมาณข้อเสนอรวมสูงกว่าความต้องการอย่างมีนัยสำคัญ โดยสะท้อนพฤติกรรมกรรมการเร่งสะสมสต็อก (stockpiling) ก่อนฤดูเพาะปลูกสำคัญในช่วงมรสุม

บริษัท Indian Potash Ltd. ได้เปิดประมูลเพื่อจัดซื้อยูเรียจำนวน 2.5 ล้านตัน แต่ได้รับข้อเสนอรวมเกือบ 6 ล้านตัน จากการประมูลทั้งฝั่งชายฝั่งตะวันออกและตะวันตก

แรงผลักดันสำคัญของการปรับขึ้นราคาครั้งนี้มาจากการหยุดชะงักของอุปทานอย่างรุนแรงภายหลังความขัดแย้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อประมาณ 45% ของการค้าปุ๋ยยูเรียโลกต้องผ่านอ่าวเปอร์เซีย (Persian Gulf) นอกจากนี้ การลดลงของปริมาณก๊าซธรรมชาติ ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตแอมโมเนียและยูเรีย ได้ส่งผลให้โรงงานบางแห่งในภูมิภาคต้องหยุดดำเนินการ ยิ่งทำให้ภาวะอุปทานตึงตัวมากขึ้น

ท่ามกลางช่วงเวลาใกล้ฤดูเพาะปลูกของพืชเศรษฐกิจหลัก เช่น ข้าว ข้าวโพด และถั่วเหลือง อินเดียกำลังเร่งจัดหาปุ๋ยผ่านการเจรจาโดยตรงกับผู้ส่งออกรายสำคัญ

นักวิเคราะห์เตือนว่า ระดับราคาที่เกิดขึ้นจากการประมูลครั้งนี้อาจกลายเป็นราคาอ้างอิงใหม่ (benchmark) ในตลาดโลก ซึ่งมีแนวโน้มจะผลักดันต้นทุนปุ๋ยให้ปรับตัวสูงขึ้นในวงกว้าง หากสถานการณ์ความไม่แน่นอนด้านอุปทานยังคงดำเนินต่อไป

รายงานจากสำนักข่าว The Indian Express ระบุว่า อินเดียได้พัฒนาวัฏกรรมข้าวออกแบบพิเศษ (designer rice) ซึ่งมีคุณค่าทางโภชนาการเหนือกว่าข้าวขาวทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีปริมาณโปรตีนสูงกว่าถึง 3 เท่า และมีค่าดัชนีน้ำตาล (Glycemic Index: GI) ต่ำกว่า 55 ทำให้เหมาะสมสำหรับผู้ที่ต้องการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด โดยเฉพาะผู้ป่วยโรคเบาหวาน (Diabetes Mellitus)

นวัตกรรมดังกล่าวได้รับการพัฒนาโดยนักวิทยาศาสตร์จากสถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (CSIR-National Institute for Interdisciplinary Science and Technology) ซึ่งไม่ได้ใช้เทคโนโลยีดัดแปลงพันธุกรรม (genetic modification) แต่ใช้กระบวนการแยกองค์ประกอบของข้าวแบบดั้งเดิมออกเป็นส่วนย่อย ก่อนนำมาประกอบขึ้นใหม่ (reconstitution) โดยเสริมโปรตีน โยอาหาร และจุลสารอาหารที่สำคัญ เช่น ธาตุเหล็ก กรดโฟลิก และวิตามินบี 12

แตกต่างจากข้าวทั่วไปที่มีแป้งเป็นองค์ประกอบหลักและทำให้ระดับน้ำตาลในเลือดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ข้าวชนิดใหม่นี้ได้รับการออกแบบให้ปลดปล่อยพลังงานอย่างค่อยเป็นค่อยไป ส่งผลให้สามารถรักษาระดับกลูโคสในเลือดให้มีความเสถียรได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมีศักยภาพในการแก้ไขปัญหาทางโภชนาการในวงกว้าง อาทิ ภาวะขาดโปรตีนและภาวะโลหิตจาง โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่บริโภคข้าวเป็นอาหารหลัก

ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ข้าวออกแบบพิเศษนี้ยังคงมีรสชาติ ลักษณะภายนอก และคุณสมบัติในการหุงต้มใกล้เคียงกับข้าวทั่วไป ทำให้ผู้บริโภคสามารถปรับเปลี่ยนมาใช้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบริโภค

ในเชิงพาณิชย์ เทคโนโลยีดังกล่าวได้ถูกถ่ายทอดไปยังภาคเอกชนเพื่อการพัฒนาเชิงอุตสาหกรรมแล้ว ซึ่งบ่งชี้ว่าผลิตภัณฑ์อาจเข้าสู่ตลาดได้ในอนาคตอันใกล้

โดยสรุป นวัตกรรมนี้มีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพโภชนาการในชีวิตประจำวัน และมีบทบาทสำคัญในการรับมือทั้งปัญหาโรคเบาหวานและภาวะทุพโภชนาการ ผ่านการพัฒนาอาหารหลักที่มีการบริโภคอย่างแพร่หลายให้มีคุณค่าทางสุขภาพมากยิ่งขึ้น

กระทรวงเกษตรและสวัสดิการเกษตรกร (Ministry of Agriculture and Farmers' Welfare (MOAFW)) รายงานความคืบหน้าในการเพาะปลูกข้าวฤดูร้อน ในปีการเพาะปลูกประจำปีการตลาด 2025/26 ณ วันที่ 13 เมษายน 2026 อยู่ที่ 3.059 ล้านเฮกตาร์ ลดลงประมาณร้อยละ 5.3 จากระดับ 3.230 ล้านเฮกตาร์ในปี 2025

ในภาพรวม พื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูร้อนทั้งหมดในปีการตลาด 2025/26 เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1.2 สู่ระดับ 6.410 ล้านเฮกตาร์ จากประมาณการ 6.333 ล้านเฮกตาร์ในปีก่อนหน้า

สำหรับบริบทของอินเดีย ฤดูเพาะปลูกฤดูร้อน หรือที่เรียกว่า “ฤดูไซด์” (Zaid season) เป็นช่วงเวลา ระหว่างฤดูราบี (Rabi: ฤดูหนาว) และฤดูคาริฟ (Kharif: ฤดูมรสุม) โดยทั่วไปจะอยู่ในช่วงเดือนมีนาคมถึงมิถุนายน ซึ่งเป็นช่วงฤดูร้อนก่อนการมาถึงของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (southwest monsoon)

ที่มา *Oryza.com*

ปากีสถาน

สำนักข่าว Business Recorder รายงานว่า นายมุฮัมหมัด จูเนด อันวาร์ ชาตรี (Muhammad Junaid Anwar Chaudhry) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกิจการทางทะเล (Federal Minister for Maritime Affairs) ให้คำมั่นว่าจะสนับสนุนผู้ส่งออกข้าวอย่างเต็มที่ พร้อมดำเนินความร่วมมือเชิงรุกเพื่อแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกสินค้า โดยย้ำถึงความมุ่งมั่นของรัฐบาลในการอำนวยความสะดวกทางการค้า และเสริมสร้างศักยภาพการส่งออกของประเทศ

ทั้งนี้ นายมุฮัมหมัด จูเนด อันวาร์ ชาตรี พร้อมด้วยพลเรือตรี ซาฮิด อาเหม็ด (Rear Admiral Shahid Ahmed (retd)) ประธานองค์การทำเรือการาจี (Karachi Port Trust: KPT) และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ได้เดินทางเยือนสมาคมผู้ส่งออกข้าวแห่งปากีสถาน (Rice Exporters Association of Pakistan: REAP) ณ นครการาจี เมื่อเร็ว ๆ นี้

การประชุมดังกล่าวมีผู้เข้าร่วมประกอบด้วย นายมาลิก ไฟซาล จาฮังกิร์ (Malik Faisal Jahangir) ประธาน REAP นายมุฮัมหมัด จาเวด จิลลानी (Muhammad Jawed Jilani) รองประธานอาวุโส REAP คณะกรรมการบริหาร อาที นายราฟีก สุลไลมาน (Rafique Suleman) นายอับดุล ราฮิม จานู (Abdul Rahim Janoo) อดีตประธาน นายชีราซ อาเหม็ด เชค (Sheeraz Ahmed Sheikh) นายมาเฮช กุมาร (Mahesh Kumar) นายเจเทนดาร์ กุมาร (Jetendar Kumar) และนายเอ็มเอ็ม ซาฮิด เมมอน (M. Shahid Memon) อดีตสมาชิกคณะกรรมการบริหาร REAP รวมถึงสมาชิก REAP และเจ้าหน้าที่ของ KPT

ในโอกาสดังกล่าว นายมาลิก ไฟซาล จาฮังกิร์ ได้แสดงความชื่นชมต่อความพยายามของนายกรัฐมนตรี เชห์บาซ ชารีฟ (Shehbaz Sharif) ที่ให้การสนับสนุนภาคการส่งออกอย่างต่อเนื่อง ท่ามกลางสภาวะแวดล้อม เศรษฐกิจโลกที่มีความท้าทาย

นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงบทบาทของกระทรวงกิจการทางทะเลของปากีสถาน (Maritime Ministry of Pakistan) ในการยกระดับและปรับปรุงประสิทธิภาพกระบวนการขนถ่ายสินค้าในท่าเรือของประเทศให้มีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น โดยระหว่างการประชุม ได้มีการหารือในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกข้าว รวมถึงประเด็นที่มีความสนใจร่วมกัน โดยรัฐมนตรีได้ให้คำมั่นว่าจะสนับสนุนและร่วมมืออย่างเต็มที่ในการแก้ไขข้อกีดขวางของผู้ส่งออก เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ที่มา *Oryza.com*

บังกลาเทศ

รัฐบาลบังกลาเทศ ยืนยันว่า ปริมาณสำรองธัญพืชอาหาร (food grain stocks) ของประเทศยังคงอยู่ในระดับที่น่าพอใจ โดย ณ วันที่ 13 เมษายน 2026 มีปริมาณสำรองรวมอยู่ที่ 1.77 ล้านตัน แบ่งเป็นข้าว (rice) จำนวน 1.464 ล้านตัน และข้าวสาลี (wheat) จำนวน 307,000 ตัน ซึ่งสะท้อนถึงเสถียรภาพของสถานการณ์อุปทานภายในประเทศ

เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสต็อกอาหารให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายจัดหาธัญพืชแบบผสมผสาน (combined procurement strategy) ทั้งจากการนำเข้าและการจัดซื้อภายในประเทศ โดยการนำเข้าข้าวและข้าวสาลีดำเนินการผ่านข้อตกลงระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล (government-to-government: G2G) ควบคู่กับการเปิดประมูลในตลาดระหว่างประเทศ (international tenders) ขณะที่การจัดซื้อภายในประเทศยังคงดำเนินการโดยตรงจากเกษตรกรและโรงสีข้าว ในราคาที่รัฐกำหนด (fixed prices)

ในปีงบประมาณปัจจุบัน (fiscal year 2025–26) บังกลาเทศได้ทำสัญญาจัดซื้อข้าวแล้วจำนวน 600,000 ตัน โดยมีการส่งมอบแล้วมากกว่าครึ่งหนึ่ง สำหรับข้าวสาลี ได้ทำสัญญาจัดซื้อจำนวน 710,000 ตัน ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับการส่งมอบแล้ว และส่วนที่เหลือคาดว่าจะทยอยมาถึงในระยะเวลาอันใกล้

ในระยะต่อไป รัฐบาลอยู่ระหว่างการเตรียมความพร้อมสำหรับฤดูการจัดซื้อผลผลิตโบโร (Boro procurement season) ซึ่งจะดำเนินการในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงสิงหาคม 2026 โดยมีแผนจัดซื้อข้าวและข้าวเปลือก (paddy) ภายในประเทศในปริมาณมาก ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐยังระบุว่า การจัดซื้อทั้งในประเทศและต่างประเทศจะยังคงดำเนินต่อไปในปีงบประมาณถัดไป โดยพิจารณาตามระดับความต้องการบริโภคและความจำเป็นด้านความมั่นคงทางอาหาร (food security needs) ของประเทศเป็นสำคัญ

ที่มา *Oryza.com*

แอฟริกาใต้

สำนักข่าว All Africa Global Media รายงานว่า ผู้ประกอบการค้าปลีกในประเทศแอฟริกาใต้กำลังเผชิญแรงกดดันและการตรวจสอบอย่างเข้มงวด ภายหลังจากรายงานประจำเดือนมีนาคม 2026 ของคณะกรรมการการแข่งขัน (Competition Commission) เปิดเผยว่า การปรับลดลงอย่างมีนัยสำคัญของราคาสินค้าเกษตรในระดับฟาร์ม มิได้ถูกส่งผ่านไปยังผู้บริโภคอย่างเหมาะสม

รายงานระบุว่า ราคาข้าวโพดขาว (white maize) ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตอาหารพื้นฐาน ปรับตัวลดลงถึง 35% ในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงธันวาคม 2025 อันเป็นผลจากผลผลิตที่ออกมาดี อย่างไรก็ตาม ราคาข้าวโพดบด (maize meal) ในระดับค้าปลีกยังคงอยู่ในระดับสูง โดยอัตรากำไรของผู้ค้าปลีกบางรายสูงถึง 37%

แม้ว่าสินค้าอุปโภคบริโภคพื้นฐานบางประเภท เช่น ข้าว ถั่วน้ำตาล (sugar beans) และมันฝรั่ง จะมีการปรับลดราคาลงในระดับค้าปลีก แต่การลดลงดังกล่าวยังอยู่ในระดับจำกัดเมื่อเทียบกับต้นทุนการผลิตที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

ในขณะเดียวกัน ราคาสินค้าโปรตีนสำคัญ เช่น เนื้อไก่และไข่ กลับปรับตัวเพิ่มขึ้นหรือทรงตัวในระดับสูง แม้ว่าราคาสินค้าในระดับฟาร์มจะมีเสถียรภาพหรือปรับลดลงก็ตาม

คณะกรรมการการแข่งขันได้ระบุว่าสถานการณ์ดังกล่าวเป็นประเด็นที่น่ากังวลอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสำหรับครัวเรือนรายได้น้อย ซึ่งพึ่งพาสินค้าอาหารพื้นฐานเป็นสัดส่วนสูงของการบริโภค

นอกจากนี้ ยังพบรูปแบบพฤติกรรมในตลาดที่ผู้ค้าปลีกมีแนวโน้มปรับขึ้นราคาสินค้าอย่างรวดเร็วเมื่อเผชิญต้นทุนที่เพิ่มขึ้น แต่กลับล่าช้าในการปรับลดราคาลงเมื่อปัจจัยต้นทุนปรับตัวลดลง ส่งผลให้หน่วยงานกำกับดูแลมีแผนเพิ่มการติดตามและตรวจสอบตลาดข้าวโพดบดอย่างใกล้ชิด

โดยสรุป กรณีดังกล่าวสะท้อนถึงประเด็นเชิงโครงสร้างในห่วงโซ่อุปทานอาหาร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของตลาดและภาระค่าครองชีพของผู้บริโภคในระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญ

รายงานจากสำนักข่าว BigMint ระบุว่า ราคาข้าวในภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก (West Africa) ในช่วงต้นเดือนเมษายน 2026 มีการเคลื่อนไหวแบบผสมผสาน โดยภาพรวมปรับตัวลดลงเล็กน้อย อันเป็นผลจากบรรยากาศการซื้อขายที่ระมัดระวังมากขึ้น

ผู้นำเข้ารายสำคัญในตลาดหลักได้ชะลอการจัดซื้อ หลังจากก่อนหน้านี้ราคาปรับตัวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความต้องการซื้ออ่อนตัวลง และเกิดแรงกดดันด้านราคาขาลงในข้าวบางประเภท โดยเฉพาะข้าวขาว (white rice)

อย่างไรก็ตาม ราคาข้าวหนึ่ง (parboiled rice) ยังคงมีความแข็งแกร่งในระดับหนึ่ง เนื่องจากความต้องการพื้นฐานยังคงอยู่ในระดับสม่ำเสมอ ประกอบกับอุปทานในระยะสั้นที่ค่อนข้างจำกัด สะท้อนถึงโครงสร้างการพึ่งพาการนำเข้าข้าวหนึ่งของภูมิภาค โดยเฉพาะจากอินเดีย (India) ซึ่งยังคงเป็นปัจจัยหลักที่ช่วยพยุงเสถียรภาพของราคา แม้ภาวะตลาดโดยรวมจะอ่อนตัวลง

กิจกรรมการซื้อขายในประเทศต่างๆ เช่น เบนิน (Benin) โทโก (Togo) และบูร์กินาฟาโซ (Burkina Faso) แสดงแนวโน้มค่อนข้างทรงตัวถึงอ่อนตัว โดยผู้ค้าปรับราคาขายเพื่อรักษาสภาพคล่องทางการขาย ท่ามกลางความต้องการซื้อที่ชะลอตัว อย่างไรก็ตาม ระดับราคาโดยรวมยังเคลื่อนไหวอยู่ในกรอบปานกลาง สะท้อนว่าความต้องการไม่ได้ลดลงจนถึงขั้นหดตัวรุนแรง

โดยภาพรวม ตลาดข้าวในแอฟริกาตะวันตกในปัจจุบันอยู่ในภาวะการปรับสมดุล (balancing phase) กล่าวคือ อุปทานที่อยู่ในระดับเพียงพอและพฤติกรรมซื้อขายที่ระมัดระวัง ช่วยป้องกันไม่ให้อาชีพเพิ่มขึ้นอย่างรุนแรง ขณะเดียวกันอุปสงค์การบริโภคที่ยังคงต่อเนื่องก็ช่วยกำหนดระดับฐานราคาของตลาด

แนวโน้มระยะสั้นชี้ว่า ราคามีแนวโน้มเคลื่อนไหวในกรอบจำกัด (range-bound pricing) โดยปัจจัยจากอุปทานโลกและต้นทุนค่าระวางขนส่ง (freight dynamics) จะยังคงเป็นตัวแปรสำคัญที่กำหนดทิศทางของตลาดในระยะต่อไป

ที่มา *Oryza.com*

ไนจีเรีย

สำนักข่าว The Nation และ Within Nigeria รายงานว่า ประเทศไนจีเรียได้ประกาศนโยบายการคลังประจำปี 2026 ซึ่งรวมถึงการปรับลดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าหลายรายการอย่างมีนัยสำคัญ โดยครอบคลุมสินค้าทั้งหมด 127 รายการ และให้ความสำคัญอย่างชัดเจนต่อการแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อด้านอาหารและการเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงของผู้บริโภค

ภายใต้นโยบายดังกล่าว อัตราภาษีนำเข้าข้าวสารแบบเป็นจำนวนมาก (bulk rice) ถูกปรับลดจาก 70% เหลือ 47.5% ขณะที่ภาษีนำเข้าข้าวหักถูกปรับลดลงอย่างมากยิ่งกว่า โดยลดลงเหลือเพียง 30%

การปรับลดภาษีในครั้งนี้ถือเป็นหนึ่งในมาตรการที่โดดเด่นที่สุดของนโยบายดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าข้าวเป็นสินค้าเชิงยุทธศาสตร์ที่มีบทบาทสำคัญต่อการบริโภคภายในครัวเรือน โดยรัฐบาลมีเป้าหมายเพื่อลดต้นทุนการนำเข้า เพิ่มอุปทานในตลาดภายในประเทศ และบรรเทาแรงกดดันด้านราคาสินค้าอุปโภคบริโภค ท่ามกลางค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้น

ในขณะเดียวกัน นโยบายดังกล่าวยังพยายามสร้างสมดุลระหว่างการเปิดเสรีทางการค้า (trade liberalization) และการคุ้มครองผู้ผลิตภายในประเทศ โดยแม้จะมีการลดภาษีนำเข้า แต่ยังคงใช้มาตรการอื่น เช่น ภาษีปรับสมดุลการนำเข้า (Import Adjustment Tax: IAT) และข้อจำกัดการนำเข้าแบบคัดเลือก เพื่อป้องกันการพึ่งพาการนำเข้ามากเกินไป

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ยกเลิกภาษีนำเข้าเครื่องจักรทางการเกษตร เพื่อส่งเสริมศักยภาพการผลิตภายในประเทศในระยะยาว โดยเฉพาะในภาคการผลิตข้าว

นโยบายดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2026 พร้อมกำหนดระยะเวลาปรับตัว (transition period) 90 วัน สะท้อนถึงยุทธศาสตร์แบบสองแนวทาง (dual strategy) ที่มุ่งทั้งการบรรเทาภาระด้านราคาทันทีผ่านการนำเข้าที่มีต้นทุนต่ำลง และการสนับสนุนการเติบโตอย่างยั่งยืนของภาคเกษตรกรรมภายในประเทศในระยะยาว

ที่มา *Oryza.com*

สหภาพยุโรป

ตามข้อมูลการค้าข้าวของสหภาพยุโรป (EU) ระบุว่า ในปีการตลาด 2025/26 (1 กันยายน 2025 – 31 สิงหาคม 2026) ปริมาณการนำเข้าและส่งออกข้าวของ EU ต่างปรับตัวลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

โดยสหภาพยุโรปนำเข้าข้าวรวม 784,267 ตัน (เทียบเท่าข้าวสาร) ในช่วง 1 กันยายน 2025 – 12 เมษายน 2026 ลดลงประมาณ 10.63% จากระดับประมาณ 877,545 ตันในปีการตลาด 2024/25 โดยโครงสร้างการนำเข้าแบ่งเป็น ข้าวเปลือก (paddy): 6,486 ตัน, ข้าวกล้อง (husked rice): 249,801 ตัน, ข้าวสารและกึ่งขัดสี (milled/semi-milled rice): 527,980 ตัน จำแนกตามประเภทพันธุ์ข้าวประกอบด้วย ข้าวจาโปนิกา (Japonica): 120,640 ตัน และข้าวอินดิกา (Indica): 663,627 ตัน

ประเทศผู้ส่งออกหลัก (ข้าวสาร/กึ่งขัดสี) มายัง EU ได้แก่ Myanmar: 107,440 ตัน (24.5%) Cambodia: 104,980 ตัน (23.9%) India: 82,842 ตัน (18.9%) Thailand: 68,056 ตัน (15.5%) Pakistan: 51,948 ตัน (11.8%)

ขณะที่การส่งออก (Exports) EU ส่งออกข้าวรวม 172,454 ตัน (เทียบเท่าข้าวสาร) ในช่วงเดียวกัน โดยปรับลดลงประมาณ 6.2% จากระดับ 183,775 ตัน ในปีการตลาดก่อนหน้า โดยโครงสร้างการส่งออกแบ่งเป็น ข้าวเปลือก: 2,571 ตัน ข้าวกล้อง: 18,626 ตัน ข้าวสารและกึ่งขัดสี: 151,257 ตัน จำแนกตามประเภทพันธุ์ข้าวประกอบด้วย ข้าวจาโปนิกา: 116,661 ตัน ข้าวอินดิกา: 55,792 ตัน

ตลาดส่งออกหลักของ EU (ข้าวสาร/กึ่งขัดสี) ได้แก่ United Kingdom: 20,760 ตัน (45.1%) Switzerland: 8,994 ตัน (19.5%) Belarus: 4,358 ตัน (9.5%) Norway: 3,574 ตัน (7.8%) Serbia: 1,461 ตัน (3.2%)

ที่มา *Oryza.com*

สหรัฐอเมริกา

ตามรายงานของ USA Rice เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในสหรัฐอเมริกา (United States) กำลังเผชิญวิกฤตทางการเงินที่ทวีความรุนแรงขึ้น อันเป็นผลจากความปั่นป่วนของห่วงโซ่อุปทานโลก ซึ่งทำให้ต้นทุนปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะปุ๋ยและเชื้อเพลิง ปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

สถานการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นจากแรงกระแทกต่อเนื่องของเศรษฐกิจโลก ตั้งแต่สงครามรัสเซีย-ยูเครน (Russia-Ukraine war) ภาวะเงินเฟ้อ ไปจนถึงความขัดข้องล่าสุดของเส้นทางขนส่งในตะวันออกกลาง (Middle East) รวมถึงการปิดช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ซึ่งส่งผลให้ราคาปุ๋ยยูเรีย (urea fertilizer) พุ่งขึ้นประมาณร้อยละ 30 ภายในเวลาเพียงหนึ่งสัปดาห์ ก่อให้เกิดแรงกดดันอย่างรุนแรงต่อระบบการผลิตข้าวที่มีต้นทุนสูงอยู่แล้ว

การปลูกข้าวในสหรัฐฯ ถือเป็นหนึ่งในพืชเศรษฐกิจที่มีต้นทุนการผลิตที่สูงที่สุด โดยมีต้นทุนการดำเนินงานมากกว่า 1,300 ดอลลาร์สหรัฐต่อเอเคอร์ (acre) แม้จะมีมาตรการช่วยเหลือจากรัฐบาลกลาง แต่เกษตรกรยังคงคาดการณ์ว่าจะขาดทุนเฉลี่ยราว 210 ดอลลาร์สหรัฐต่อเอเคอร์ สะท้อนถึงระดับแรงกดดันทางเศรษฐกิจที่รุนแรงอย่างมีนัยสำคัญ

แรงกดดันทางการเงินดังกล่าวไม่ได้ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรรายบุคคลเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อลูกโซ่ต่อเศรษฐกิจชนบท (rural economies) ครอบคลุมทั้งผู้ให้สินเชื่อ ผู้จัดหาปัจจัยการผลิต และธุรกิจท้องถิ่นที่พึ่งพาภาคเกษตรกรรม

ขณะเดียวกัน วิกฤตดังกล่าวยังนำไปสู่ความกังวลเชิงโครงสร้างที่กว้างขึ้น โดยอัตราการล้มละลายที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในรัฐผู้ผลิตข้าวรายสำคัญ เช่น รัฐอาร์คันซอ (Arkansas) สะท้อนถึงความเปราะบางของภาคอุตสาหกรรม โดยจำนวนการยื่นล้มละลายเพิ่มขึ้นมากกว่าสองเท่าเมื่อเทียบรายปี

ผู้นำในอุตสาหกรรมเตือนว่า หากความไม่แน่นอนยังคงดำเนินต่อไป อาจกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารของประเทศ และลดทอนศักยภาพการผลิตทางการเกษตรภายในประเทศในระยะยาว ซึ่งอาจนำไปสู่การพึ่งพานำเข้าที่เพิ่มขึ้นในอนาคต

โดยสรุป รายงานดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์โลกและคอขวดของห่วงโซ่อุปทาน กำลังแปรเปลี่ยนเป็นแรงกดดันทางเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นอย่างชัดเจน ส่งผลให้จำเป็นต้องมีมาตรการเชิงนโยบายอย่างเร่งด่วน เพื่อรักษาเสถียรภาพของภาคข้าวสหรัฐฯ และปกป้องเศรษฐกิจชนบทจากผลกระทบที่ทวีความรุนแรงขึ้น

USA Rice ยังรายงานว่า ข้าวหอมมะลิ (American Jasmine Rice) ยังคงได้รับความสนใจจากผู้บริโภคในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง และจากการที่คุณภาพข้าวของสหรัฐอเมริกาได้รับการยกระดับในช่วงหลัง ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมีศักยภาพสูงสุดในการขยายส่วนแบ่งตลาดของสหรัฐอเมริกาในปีที่ผ่านมา USA Rice ได้เปิดตัวแคมเปญส่งเสริมการตลาดระดับประเทศสำหรับข้าวหอมมะลิ ซึ่งได้รับผลตอบรับอย่างน่าประทับใจ (อ้างอิง USA Rice Daily วันที่ 23 มกราคม 2026) และล่าสุดรายการ The Rice Stuff ได้ดำเนินการวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับแคมเปญดังกล่าว

Cameron Jacobs รองประธานฝ่ายส่งเสริมการตลาดภายในประเทศของ USA Rice ซึ่งเป็นผู้พัฒนาและกำกับดูแลโครงการดังกล่าว ได้เข้าร่วมสนทนากับ Michael Klein ผู้ดำเนินรายการ เพื่อถ่ายทอดที่มา แนวคิด และบทเรียนที่ได้รับจากการดำเนินงาน ในตอนล่าสุดของรายการ

ทั้งสองได้อภิปรายถึงกลยุทธ์ทางการตลาดที่สามารถเข้าถึงผู้บริโภคผ่านหลายจุดสัมผัส (multiple touchpoints) และครอบคลุมสื่อหลากหลายประเภท ตลอดจนรางวัลที่แคมเปญได้รับ และกระบวนการพัฒนาองค์ประกอบเชิงสร้างสรรค์ (creative elements)

Michael Klein ระบุว่า แนวคิดเชิงสร้างสรรค์ของแคมเปญมีการนำเสนอผ่านมุมมองเชิงเปรียบเทียบ โดยให้ผู้บริโภค “ทำความรู้จักกับข้าวหอมมะลิ” เสมือนการพบคู่ผ่านแพลตฟอร์มหาคู่ยอดนิยม ซึ่งเป็นแนวคิดที่เปิดโอกาสให้เกิดการตลาดอเดียที่มีความโดดเด่นและแปลกใหม่ในช่วงร่างต้น

ด้าน Cameron Jacobs อธิบายเพิ่มเติมว่า ด้วยคำว่า “Jasmine” ซึ่งสามารถใช้เป็นชื่อบุคคลได้ ประกอบกับความเชื่อมโยงเชิงเปรียบเทียบระหว่าง “การออกเดท” และ “การรับประทานอาหาร” ทำให้ทีมสร้างสรรค์มีพื้นที่ในการพัฒนาแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างแคมเปญโฆษณาที่น่าจดจำ สร้างความประทับใจ และสื่อสารให้ผู้บริโภครับรู้ถึงข้าวหอมมะลิจากสหรัฐอเมริกาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือว่าประสบความสำเร็จตามเป้าหมายดังกล่าว

นอกเหนือจากประเด็นด้านการตลาด ทั้งสองยังได้กล่าวถึงผลการจัดสายการแข่งขันบาสเกตบอลระดับมหาวิทยาลัยของสหรัฐฯ (NCAA men’s basketball bracket) ของ Michael Klein ซึ่งไม่ประสบความสำเร็จ โดย Cameron Jacobs ในบทบาท “กรรมการบาสเกตบอลภายในองค์กร” ของ USA Rice ได้แสดงท่าทีอย่างไม่เห็นอกเห็นใจแต่อย่างใด

ทั้งนี้ รายการ The Rice Stuff มีการเผยแพร่ตอนใหม่เดือนละสองครั้ง และสามารถรับฟังได้ผ่านแพลตฟอร์มพอดแคสต์ชั้นนำ หรือทางเว็บไซต์ www.TheRiceStuffPodcast.com ที่มา Oryza.com

